DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
23. VII. 1931

Poštnina plačana v gotovini | LETO LIX | V Ljubljani, v četrtek 23. julija 1931 | ŠTEV. 163 | Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Trgovinska pogodba z Avstrijo

Včeraj smo že izčrpno poročali o novi trgovinski pogodbi z Avstrijo, ki je stopila v veljavo z 19. julijiem t. l.

Prejšnja pogodba, ki je bila sklenjena jeseni l. 1925, je bila odpovedana za 1. julij tek. leta. Pogajanja pa so se zavlekla in tako je prišlo do zaključka preteklo soboto na Dunaju. Naša delegacija je bila v težavnem položaju, ker se je morala boriti predvsem za agrarne proizvode. Avstrija pa je v svoji trgovinski politiki stalno forsirala agrarno produkcijo in jo vedno bolj ščitila s carinami.

Najbolj značilno noto daje novi trgovinski pogodbi prednostna carina (preferencijal) za jugoslovansko pšenico. Avstrija se je v pogodbi obvezala, da bo pri pol milijona stotov uvožene naše pšenice zaračunavala 3.20 zl. krone manj carine kot drugače v avtonomnih postavkah. Toda ta preferencijal naše pšenice stopi v veljavo le tedaj, če ga odobre druge pogodbene države, ki uživajo v prometu z Avstrijo največje ugodnosti. Če pa druge države ne bi pristale na to izjemo od klavzule največje ugodnosti, bo Avstrija začela takoj z nami pogajanja, da se na drug način nadomesti ta preferencijal. Avstrija je poleg Nemčije ona evropska država, ki je najbolj ugodila želji vzhodnoevropskih in balkanskih držav glede uvedbe prednostnih carin za njih žito. Kajti v konkurenčni borbi s prekooceanskim žitnim uvozom so si morale evropske producentske države zagotoviti izvoz v evropske konsumentske države. To pa je bilo pri sedanjem stanju tegovinskih pogodb nemogoče, ker so bile izenačene z drugimi državami, katerih produkcijski stroški so bili razumljivo nižji kakor v Evropi. Ob takem položaju in tako različnih pogojih je imela klavzula največje ugodnosti pomen predvsem za gospodarsko močnejše države. Podobno kakor naša država išče tudi Madjarska kupce za svojo pšenico.

Ko smo dobili zakon o monopolu na izvoz pšenice in moke, je bilo jasno, da je s tem bil notranji trg oproščen posledic in vtisov svetovnega položaja. Zato je lahko mogoče, da se cene v notranjem trgu, ker nimamo izvoza, razvijajo drugače kot na svetovnih tržičih. Ker pa smo letos za pšenico izvozna država, je bilo treba skrbeti tudi za prodajo presežka našega pridelka. Pred nedavnim smo že poročali, da je Privilegirani izvozni družbi uspelo prodati večje količine pšenice na Češkoslovaško. Privilegirana izvozna družba ima monopol nakupovanja v najbolj žitorodnih krajih države, v Bački in Banatu, kar pomeni, da bomo izvažali predvsem to blago na svetovni trg.

Kakor je že iz prejšnjega razvidno, zaenkrat trgovinska pogodba z Avstrijo, kar se tiče pšenice, za nas še nima praktičnega pomena. Ravno sedaj je čas za vnovčenje pridelka, **tako se pa lahko cela stvar zavleče, predno bomo sploh prišli do novih pogajanj z Avstrijo.**

Drug važen nov moment v novi pogodbi pa so kontingenti za uvoz goveje živine in prašičev. Po velikem dvigu svoje poljedelske produkcije, je Avstrija začela z vso energijo pospeševati tudi svojo živinorejo. Pri pravkar zaključenih pogajanjih se je izrazito pokazala tendenca, da se avstrijski uvoz živine zmanjša za polovico. Zato je smatrati doseženi kontingent za znatno ugodnost. Vprašanje pa je, kako bomo praktično v naši državi izvedli izvoz tega kontingenta. Za pšenico nam je lahko, ker imamo državni monopol na izvoz. V trgovini in izvozu živine pa imamo računati s privatno trgovino, ki ne bo mogla tako smotreno izrabiti kontingenta. V zvezi s temi določbami nove trgovinske pogodbe postaja razumljiva ustanovitev posebne Zadruge za izvoz živine. Če bi prevladovala popolnoma privatna inicijativa, je dana možnost, da s takojšnjim izkoriščanjem kontingenta preveč potlačimo cene, kar tudi drugi državi pogodbenici ne bi bilo prav. Za uvoz goveje živine znaša kontingent Jugoslavije 10.000 glav letno ali 50 odstotkov uvoza v letu 1930. Podobno bo Avstrija dala kontingent za goveda Romuniji, za prešiče pa je imela kontingent že Poljska, in sicer 2500 glav tedensko. Za pršutarje velja kontingent približno 20.000 glav, ki se lahko uvaža po dosedanji carini 18 zl. kron za 100 kg.

Avstrijsko časopisje komentira novo pogodbo ter ugotavlja, da je Avstrija za agrarno zaščito tudi popustila mnogo pri zaščiti svojih produktov na jugoslovanskem trgu. Kakor je iz samega tarifnega dela pogodbe razvidno, zvišanje jugoslovanskih carin ni znatno. Ugotoviti pa moramo, da pride več teh zvišanj v poštev za produkcijo v naši banovini, vendar so ostale neizpolnjene še mnoge druge želje.

Kar se tiče povišanj avstrijskih carin, v katere je privolila naša država, je omeniti postavke za perutnino, sadje in zelenjavo. Pri večini predmetov so odločilno vplivali rezultati doseženi pri avstrijsko-madjarskih pogajanjih. Tudi z Madjarsko je namreč Avstrija sklenila novo pogodbo, ki je bila ravno tako uveljavljena ta teden.

Trgovinska pogodba z Avstrijo je posebno velikega pomena za Slovenijo. Tako naš agrarni kakor industrijski izvoz v Avstrijo sta odločilnega pomena za naše gospodarstvo. Na drugi strani pa je Avstrija tudi naš najbolj industrialni sosed, ki je še pred nedavnim imel največji uvoz v našo državo. Zato je razumljivo, da so naši interesenti tako pozorno zasledovali potek pogajanj z Avstrijo in po svojih zastopnikih tudi pri njih sodelovali. Tako je ljubljanska Zbornica za TOI predložila naši delegaciji obširno spomenico, v kateri je navedla vse potrebe in zahteve našega gospodarstva in jo je naša delegacija v marsikateri točki upoštevala.

Gospodarski bič nad Italijo

Uvoz žita omejen — Število porok in rojstev katastrofalno nazaduje — „Raznašalci alarmantnih vesti spadajo na strelišče“

Rim, 22. jul. Podatki, ki jih priobčuje uradni list »Gazetta Ufficiale«, niso za italijansko gospodarstvo nič kaj razveseljivi. Številke kažejo, da se položaj italijanskega gospodarstva čedalje slabša. Posebno podatki o gibanju prebivalstva, rojstvu in smrti ter o sklenjenih porokah so v tem pogledu silno značilni. **V primeri z lanskim letom je padlo v teku prvega polletja število porok za 16.413** (135.037 v letu 1931 proti 151.450 v letu 1930). **V prvih šestih mesecih tega leta se je rodilo v Italiji 530.907 otrok, to je 33.706 manj kakor v istem času lanskega leta (564.613). Število mrtvih raste tudi v odstotkih.** Letos je umrlo v prvem polletju 308.696, lansko leto v istem času pa 285.392; **na 1000 Italijanov je umrlo letos 7.5 ljudi, lansko leto pa 6.9.** V tem času je bilo 222.211 več rojstev kakor smrti (lansko leto je znašal ta prebitek 279.221); **italijansko prebivalstvo je torej letos narastlo za 57.010 ljudi manj kakor lansko leto v istem času.**

Število brezposelnih je znašalo 30. junija 573.593 (lansko leto 30. junija 322.291). Proizvodnja pločevinastih izdelkov je znašala v prvih petih mesecih 1931 563.626 ton, lansko leto v istem času 701. 692 ton. V prvem polletju tega leta je znašala proizvodnja litega železa 256.540 ton (lansko leto 263.368), proizvodnja jekla pa 750.050 (lansko leto 893.979). Nazadovala je nadalje proizvodnja cementa, umetne svile, papirja in električnega toka. — V teku prvega poletja 1931 je znašal promet v italijanskih lukah 16.269.992 ton, lansko leto v istem času pa 18.129.639 ton. Primanjkljaj v trgovinski bilanci znaša v prvem poletju 1500 milijonov, lansko leto je znašal primanjkljaj 3010 milijonov lir, trgovinska bilanca je torej letos ugodnejša **in sicer predvsem radi skrčenja uvoza; izvoz je namreč letos znašal komaj 5112, lansko leto pa 6535 milijonov lir. Skrčenje uvoza se pripisuje zmanjšanju kupne moči, ki je na drugi strani posledica šibke kupne moči italijanskega ljudstva. V juniju tega leta je prijavilo stečaj 1534 tvrdk, v juniju lanskega leta 1084. Število menič**nih protestov je znašalo v juniju tega leta 101.298, v juniju lanskega leta 83.360.

Položaj italijanskega gospodarstva čedalje bolj vznemirja vlado, ki posveča temu vprašanju veliko pažnjo. **Da bi vlada zmanjšala uvoz žita in tako zboljšala trgovinsko bilanco, je izdala ukaz, da se v italijanskih mlinih ne sme mleti več kakor 5 odstotkov inozemske pšenice.** Fašistična oblastva so pričela takoj odločno izvajati ta ukaz in v Napolju so 22 mlinskim podjetjem naložili visoke denarne kazni radi kršitve nove določbe.

Da se je radi težkega gospodarskega položaja polastila fašističnih krogov huda nervoznost, priča komentar rimskega »Lavoro Fascista«, ki ščuva vladne organe, naj brez usmiljenja nastopijo proti kršilcem fašističnih gospodarskih ukrepov in raznašalcem slabih vesti o gospodarskem položaju.

V tem splošnem gospodarskem močvirju, ki je objelo ves svet, izvaja fašistični list, se je fašistična država spustila v trdo bitko in zmagonosni znaki se že kažejo. V boj so šli delavci in vsi sloji italijanskega naroda, toda med povojnimi kapitalisti, ki so zrastli kakor gobe, se nahajajo tudi izdajalci. To so zločinci proti fašizmu. **Zločinec ni samo tisti, ki ubije fašista, ampak tudi tisti, ki ogroža varnost italijanskega gospodarstva in proti tem je treba nastopiti brezobzirno, kajti fašistična revolucija ima pravico, da se brani.«**

Poboji na bolgarski meji

Politično ozadje atentata

Belgrad, 22. julija. — l. **Napad, ki se je izvršil na jugoslovansko-bolgarski meji na naše obmejne organe in zahteval tudi človeške žrtve, je vzbudil v vseh krogih upravičeno ogorčenje. Pričakovalo se je, da bodo enaki neljubi incidenti ponehali in da se bo razvilo znosno razmerje med obema slovanskima državama na Balkanu. Izid volitev v Bolgariji je potrdil te upe, ker so zmagovite stranke takoj izjavile, da hočejo likvidirati s politiko prejšnje vlade Ljapčeva, torej tudi z njenimi senčnimi strankami v vprašanju podpiranja makedonskih komitov. V novi vladi je edini Radoslavov, ki je nekoč imel stike z makedonstvujučimi. Njegovih spominov nova vlada očividno ni prevzela v svoj program. Makedonski komite je smatral torej za oportuno, da z novim nečloveškim atentatom, izvršenem na teritoriju Jugoslavije obrne pozornost nove bolgarske vlade nase in izvaja ob enem krvoločno presijo na njeno politiko napram sosedam Bolgarije. Na drugi strani je pa značilno, da se je atentat izvršil ravno ob zaključku večmesečnega dela mešane jugoslovanske-bolgarske komisije za razdelitev obmejnih posestev. Ravnokar so se delegacije sestale, da vprašanje likvidirajo in odstranijo zadnje zapreke na potu do znosnega sobitja. Makedonski komite je smatral za svojo zločinsko dolžnost, da to delo prepreči. Izraža se upanje, da bo bolgarska vlada to gausno igro spregledala in preprečila, da nepoklicani vršijo pritisk na razvoj njene politike, od katere ves Balkan in vsa Evropa pričakujejo pomirljivih rezultatov za dobrobit sodelovanja med vsemi balkanskimi narodi.**

Grozeče grmenje v Španiji

Beda in siromaštvo povzročata nevarna ljudska gibanja — Ljudstvo zahteva socialne pravice

Madrid, 22. jul. tg. Stavka v Andaluziji, ki je čisto podobna vstaji, je v mnogih krajih povzročila hude izgrede. V kraju Los Hermanas so izgredniki zažgali telef. urad, še prej pa telefonistke zaprli v urad. Čim so se zaprte deklice pokazale na oknih, so vstaši nanje streljali. Orožništvo iz Sevilje je došlo še pravočasno in prepodilo vstaše, pri čemer je bilo 15 oseb hudo ranjenih, ena pa ubita. Tudi v Coria del Rio so hoteli izgredniki zažgati telefonski urad. Orožništvo, ki je z avtomobili prišlo iz Sevilje, je ustrelilo tri izgrednike, več pa je bilo ranjenih. V Utreni, kjer so hoteli napasti neko tovarno in orožniško vojašnico, so aretirali med drugimi nekega inozemca, ki ni hotel podati svojih osebnih podatkov, pa se domneva, da je Nemec in sovjetski agent.

Danes dopoldne so stavkujoči naskočili v kraju Dos Seramanos poslopje s telefonsko postajo in ga zažgali. V poslednjem trenutku je policija rešila telefonistke, ki so bile že zgubile zavest. Stavkujoči so jih namreč, preden so hišo zažgali, zaklenili v sobe. Izgredniki so hoteli policiji, ki je prispela z avtomobili iz Seville, onemogočiti gašenje, **zato so stražniki ustrelili mednje in 14 ljudi nevarno ranili, dva pa ubili.** Seviljski guverner je dal aretirati mestnega načelnika v Dos Seramanosu, ki je francoski anarhist in sploh ni španski državljan. V okolici Seville je tudi prišlo do spopada med stavkujočimi in policijo. 12 izgrednikov je bilo ranjenih. Do podobnih izgredov je prišlo tudi v Carnovi, kjer je bilo ranjenih 14 ljudi.

Dalje je bil aretiran neki dr. Vallian, o katerem se domneva, da je voditelj vstaje. Skupno z drugimi anarhisti so ga prijeli, ko se je s 4 tovornimi avtomobili peljal v Seviljo. **Baje z namenom, da v Sevilji napade in zažge razne banke. Ta pokret ekstremistov bi se imel v zadnjih dneh razširiti tudi na Madrid, kjer sedaj oblasti zapirajo mnogo ljudi. Pravzaprav ne gre pri tem za komunistične nemire, dasi so pri tem udeleženi tudi sovjetski agenti. Voditelji in hujskači so anarhisti, odnosno sindikalisti, med katerimi skoraj ni več nobene razlike. Velika beda, ki je zavladala posebno v Andaluziji, je največja širiteljica za njihov prevratni teror. Vlada pripravlja načrt zakona v varstvo republike, ki v glavnem ni drugega, kakor zakon proti stavki.** Vsaka stavka, ki se ne priglasi 10 dni pred začetkom, se bo smatrala za nezakonito. Nujno je potrebno, da vlada nastopi na najostrejši način, da vsaj nekoliko zavre neštevilne stavke, ki se oživljajo neprestano po vsej državi. **Kot najučinkovitejše sredstvo proti siromaštvu in brezposelnosti podeželskega ljudstva v Andaluziji nameravajo razlastiti vse latifundije.** Zato so ravno njihovi lastniki silno razburjeni.

Zakon o agrarni reformi

Madrid, 22. jul. fr. Agencija »Information« objavlja, da je vojni minister Azana sinoči imel pomemben govor, v katerem je prvič jasno in precizno očrtal stališče njegove stranke, ki nosi ime republikanske akcije, posebno z ozirom na brezposelski problem in na agrarno reformo. On je mnenja, da se mora agrarna reforma izvršiti kolikor mogoče hitro in brez vsakega odlašanja, ako potrebno tudi z dekretom, seveda pod pogojem, da parlament naknadno da svoj pristanek. **Agrarni odbor je že izdelal tozadevni načrt, ki predvideva takojšnjo razlastitev velikih posestev ali latifundij in njihovo porazdelitev med brezposelne. Načrt smatra za veleposestva ona, ki imajo več kakor 200 ha obdelane zemlje in nad 400 ha pašnikov. V to svrho bi se naj ustanovile posebne zadruge kmetov, ki bi sprejele v last ta zemljišča ali pa bi jih porazdelile med najbolj revne in potrebne delavce. Država bi za enkrat prispevala 120 peset za izplačilo delavskega zaslužka za nakup semena in gnojil do prihodnje žetve. Minister Azana je mnenja, da bi se na ta način lahko razdelilo 750.000 ha med najmanj 100.000 brezposelnih delavcev.** Z razdeljevanjem naj bi se začelo že s prvim avgustom, odškodnino bi pa določil parlament pozneje. Ministrski svet se je že dalje časa bavil s tem zelo resnim vprašanjem in ni več dvoma, da bo načrt agrarne komisije tudi sprejet in izpeljan. Na ta način bo ustvarjen prvi socialni predpogoj za ustaljenje nove španske republike.

Fašisti ubijajo fašiste

Trst, 22. julija. ž. V avgustu se bo pričela razprava proti fašistoma Baccareliu in Nattiu iz Livorna, ki sta ubila krščanskega fašista Cezarja Covia in ranila njegovega prijatelja. Fašisti iz Livorna so prišli 11. aprila v Trst, zvečer pa, ko so se pijani vračali, so srečali na ulici skupino mladeničev, ki so peli »Volga... Volga«. Brez vprašanja so izvlekli orožje in ubili Covia, njegovega prijatelja pa težko ranili. Fašisti pišejo, da je ta krvav dogodek zelo težak, težak tembolj, ker sta bili obe skupini iz krogov fašistov. Res so oni peli »Volgo«, toda to ni nobena antifašistična pesem. V obtožnici trdijo, da je umor Covia delo mladih impulzivnih ljudi, ki niso poznali razmer v Trstu in Julijski Krajini, radi česar sedaj stoje pred tržaškim sodiščem, ki jih bo seveda obsodilo.

V nedeljo vsi na Brezje!

Ob stoletnici Barage dvignemo
svoj glas za njega poveličanje!

V samostanu zanimiva misijonska razstava!
Dragocene narodno-umetnostne vezenine!
Baragovi spomini!
Zanimivosti iz Kine in Indije!

Misijonska zveza (UC).

Evharistični kongresi

Split, 22. julija. ž. Za Evharistični kongres na Visu je odredila Jadranska paroplovba šest posebnih ladij, ki bodo iz vseh dalmatinskih krajev vozile romarje na Vis. Splitčani bodo šli na Vis z godbo. Sodeč po pripravah, bo to prava slavnost katoliške misli.

Split, 22. julija. ž. Na Evharistični kongres v Šibenik je odšlo veliko število katolikov iz Splita s pevskim društvom sv. Cecilija in z godbo.

Iz diplomatske službe

Belgrad, 22. julija. AA. Mehiška vlada je imenovala za svojega častnega konzula v Zagrebu Gezo Hofmana. Kraljevska vlada mu je podelila eksekvatur.

Belgrad, 22. julija. AA. Braziljska vlada je obvestila našo vlado, da je imenovala za svojega konzula v Belgradu Alfreda Polazina.

Osebne vesti

Ljubljana, 22. jul. Na današnji odborovi seji Slovenskega planinskega društva je bil izvoljen za podpredsednika g. prof. Janko Mlakar. Društvo je smatralo njegovo izvolitev za potrebno in upa, da so s tem odstranjena vsa nasprotstva in nesporazumi.

Split, 22. julija. ž. Snoči je prispel iz Rima preko Benetk in Reke dr. Juraj Madjerec, rektor zavoda sv. Hieronima v Rimu. Zadržal se je v nadškofovskem dvorcu. G. dr. Juraj Madjerec potuje v svoje rodno mesto v Molve na redni letni dopust.

Belgrad, 22. julija. AA. S sklepom ministra za socijalno politiko in narodno zdravje sta postavljena po potrebi službe za uradniškega pripravnika na šoli narodnega zdravja v Zagrebu Svetozar Beličević iz Zagreba, za sestro-pomočnico na higijenskemu zavodu v Ljubljani pa Marija Češarek, s šole za sestre-pomočnice v Ljubljani.

Poroka princeze Ileane

Bukarešt, 22. julija. ž. Včeraj so prispeli v Bukarešto na poroko princese Ileane člani družine Hohenzollern, in sicer princ Hohenzollern z ženo ter princ in princesa Leinigen. Princesa je s svojim zaročencem Antonom Habsburškim sprejela v palači Cotroceni čestitke predstavnikov raznih društev in diplomatskega zbora. Med diplomati so bili tudi jugoslovanski poslanik Čolak Antić, poljski grof Sembek, francoski poslanik Puaux, belgijski diplomat Guillaume, italijanski preciozi in purtugalski bederodo. Nato so bile sprejete dvorne dame, ki so darovale princezi stekleno mizo. Kralj Karol je daroval princezi Ileani letalo, kraljica Marija dragoceno ogrlico in pohištvo za tri sobe. Grška kraljica Elizabeta je darovala sestri srebrno garnituro namizne opreme. Predsednik francoske republike ji je poslal garnituro dragega porcelana, baron Fassini iz Rima pa ji je poslal mizo v stilu renesanse.

Za udeležence proslave „Lipe“

Belgrad, 22. julija AA. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila 50% popust vsem udeležencem proslave 45letnice pevskega društva »Lipa« v Litiji, ki bo 15. avgusta t. l. Popust velja od 12. do 18. avgusta za vse vlake razen ekspresa.

Dunajska vremenska napoved. Vreme se bo izboljšalo, postalo bo topleje.

Amerika diktator Evrope?

Londonska konferenca brez rezultata — Amerika proti Franciji z ustanovitvijo ameriko-anglo-nemškega gospodarskega bloka — Francija ne odklanja posojila, toda zahteva garancije

Zadolžena Nemčija

Svet je danes prenapolnjen z govoricami o katastrofalnem gospodarskem položaju Nemčije. Iz Nemčije same prihajajo obupni glasovi, da so reparacijske dajatve nemško gospodarstvo popolnoma izcrpale, inozemstvo pa odgovarja, da je nemški narod sam kriv, da je inozemstvo izgubilo vsako zaupanje v njegovo gospodarstvo. Ker so v to v prvi vrsti čisto gospodarsko debato vpleteni tudi politični vidiki, je zelo težko najti pravega krivca, ali prave vzroke za sedanje stanje, ki je zares kritično. Dejstvo samo, ako ga razgalimo vseh čuvstvenih in političnih okraskov, izgleda takole: državni statistični urad je koncem septembra 1930 ugotovil, da dolguje Nemčija na kraktoročnih posojilih okroglo 11 in pol milijarde mark, od čegar pade 8 in pol milijarde na inozemstvo. Tekom zadnjih mesecev je po poročilih statističnega urada inozemstvo dvignilo ¾ svojih vlog, to se pravi nad 6 milijard mark. Istočasno, ko se je valila zlata reka preko nemških mej, se je pojavilo tudi v notranjosti Nemčije same veliko nezaupanje, ki je naraslo v paniko in povzročilo, da so tudi domačini dvignili večino od 4 milijard mark kratkoročnih posojil.

Tako se je zgodilo, da se je nahajala Nemčija začetkom julija v obupnem položaju človeka, ki je čez noč izgubil ¾ poverjenih mu posojil. Panika ki je napodila inozemski denar preko državne meje in napotila domačine, da so ga šli dvigat v banke, pa je posledica dveh momentov: političnega in gospodarskega. V političnem pogledu je Nemčija napravila usodepolne napake, ko je dovolila nevaren razmah nacijonalizma, mirno dopuščala militaristične manifestacije na eni, na drugi strani pa razvijala agresivne načrte, kakor carinsko zvezo z Avstrijo. Inozemstvo je to smatralo za izzivanje in odpovedalo zaupanje v takšno Nemčijo. V gospodarskem pogledu pa so pogreške ravnotako usodepolne. Nemška industrija se je opijanila od ameriških metod hitrega zaslužka s pomočjo skrajne racionalizacije. V to svrho je neprestano klicala inozemski kapital, ga razmetavala z obema rokama v izboljševanje in razširjanje obratov, ne glede na to, če se bo za zvišano prodekcijo našel tudi povečan konzumni trg. Nemška industrija je požrla velikanske vsote izposojenega denarja. Gradila nove obrate, ustvarjala po mili volji kartele in zveze med najrazličnejšimi panogami pridelovanja tako, da so polagoma celo voditelji izgubili orientacijo v tem denarnem laribrintu. Država, ki je razpolagala s ceneno delavsko močjo in uporabljala dragocen kapital, se je ravno tako obnašala, kakor da bi lahko oddajala veliko delavskih sil in mnogo denarja, po zgledu Amerike seveda.

Ker je Nemčija gospodarila tako, da je neprestano apelirala na inozemska posojila in celo svoje velikanske izgube v svojem gospodarstvu zopet krila iz novih posojil, je zašla v dolgove, ki jo sedaj dušijo.

Ti dolgovi se delijo v troje vrst: 1. kratkoročna posojila, 2. dolgoročna in 3. inozemske investicije v nemški industriji. Med kratkoročna posojila prištevamo zadolžnice, obligacije in tekoče račune. V tej postavki se je Nemčija zadolžila, kakor zgoraj navedeno s skoroda 12 miljardami mark. Tudi Nemčija je posojala inozemstvu in sicer v višini 4 in pol miljarde mark tako, da znaša dejanska zadolženost Nemčije v tej postavki okroglo 7 miljard mark. Kratkoročni dolgovi predstavljajo torej najnevarnejšo postavko, ker so izročeni na milost in nemilost takojšnje odpovedi. To se je zadnje dni zgodilo in je dovedlo Nemčijo tik ob žrelo prepada.

Dolgoročni dolgovi so septembra lani dosegli 9 in pol miljarde mark, od česar odpade 8 in pol miljarde na inozemstvo. V to kategorijo dolgov moramo vštetí inozemska posojila, kakor tudi razne nemške vrednostne papirje, ki se nahajajo v tujih rokah. Od teh 8 in pol miljarde je porabilo zasebno gospodarstvo 4 in pol miljarde in samo ostali denar je bil najet od javnih ustanov. Inozemske investicije, ki bi se pravilno morale vključiti dolgoročnim dolgovom in ki predstavljajo sodelovanje inozemskega kapitala pri nemških industrijskih podjetjih, so znašale septembra 1930 okroglo 6 miljard mark. Ker je tudi Nemčija posojevala inozemstvu oziroma bila udeležena pri inozemskih podjetjih v višini 4 do 5 miljard mark, se mora pasiva nemškega gospodarstva v tej postavki nastaviti na okroglo 11 miljard mark.

Po navedenih podatkih je položaj nemškega gospodarstva koncem 1930 približno sledeči: Nemčija ima od svojega premoženja okroglo 9 do 10 miljard mark v inozemstvu, med tem ko ima inozemstvo okroglo 27 miljard mark premoženja v Nemčiji. Izguba znaša torej za Nemčijo 17 miljard mark raznih dolgov brez ozira na one dolgove, ki jih mora plačati vsled reparacijskih obveznosti; 17 miljard znaša v jugoslovanskem denarju 246 miljard dinarjev. Toliko torej dolguje Nemčija. Pri tem je treba poudariti, da se je Nemčija 1924 docela iznebila vseh predvojnih in medvojnih dolgov in to s pomočjo državnega bankrota. 1924 Nemčija ni imela nobenega dolga. Za onih 246 miljard dinarjev se je torej zadolžila v teku 6 let. Če pa odračunamo premoženje, ki ga ima Nemčija sama v inozemstvu, potem znaša dotok inozemskega denarja v Nemčijo 310 miljard dinarjev, vsota, ki je brez sledu tekom 6 let izginila v žrelo brez dna nemškega gospodarstva.

Danes so vse te postavke seveda križem prevrnjene. Orkan, ki je divjal in deloma še divja po Nemčiji, je povzročil velike izpremembe, vse na škodo Nemčije. Dodatno k tem zelo instruktivnim številkam je treba označiti imenoma države, ki so s posojili najbolj interesirane na usodi Nemčije. Statistično je težko ugotoviti za posamezne države, koliko so dale Nemčiji, toda računa se, da so Zedinjene države same posodile v kratkoročnih in dolgoročnih posojilih 170 miljard dinarjev. Angleži okrog 30 miljard dinarjev, Nizozemska približno 45 miljard dinarjev, Švica in Švedska vsaka po 15 miljard dinarjev. To je ozadje, katerega moramo poznati, če nam je na tem, da razumemo prizadevanje Amerike in Anglije, da rešita Nemčijo in z Nemčijo vred tudi svoj denar in če hočemo pravilno in pravično presojati naravnost zločinsko odgovornost, ki jo nosi Nemčija sama za gospodarsko krizo, ki jo prenaša tako nemško kakor ostalo evropsko prebivalstvo.

Posojilo? Da, toda kje so jamstva?

Francoski ministri smatrajo, da je njihova prisotnost v Londonu brezpredmetna

Londonska konferenca poraja vse drugačne rezultate nego je svet od nje pričakoval. Ker se Nemci in Francozi v Parizu niso sporazumeli, tudi londonska posvetovanja niso dosedaj rodila nobenega rezultata in ga po vsej priliki tudi ne bodo.

Predlog Francije, da naj se Nemčiji dovoli velik dolgoročen kredit v znesku 100 milijonov funtov, za kar bi pa Nemčija morala dati izrecne politične in pa finančne garancije, ni našel odobrenja Amerike in Anglije, ki v Londonu nastopate popolnoma solidarno. Obe anglosaški velesili sta odločno zoper vsake politične garancije, ki naj bi jih dala Nemčija, in menita, da naj bi se nemška gospodarska kriza rešila enostavno na ta način, da bi se vse evropske in ameriške banke, ki so nemškemu gospodarstvu svoje kratkoročne kredite odtegnile (radi česar je tudi kriza nastala), domenile, da te kredite, ki znašajo skupno 1 miljardo 200 milijonov dolarjev, zopet upostavijo. Po potrebi bi se mogel del teh kreditov izpremeniti v dolgoročne. Francozi seveda pravijo, da si v tem slučaju ohranijo svobodne roke, ker nimajo nobenega interesa na tem, da bi nemškemu gospodarstvu pomagali, ako nimajo garancije, da se bo verzajska mirovna pogodba spoštovala. Oni da v Nemčiji nimajo izgubiti več kakor 80 milijonov mark, radi česar se lahko odpovejo vsaki udeležbi pri pomožni akciji.

Ker bi se na ta način londonska konferenca končala z veliko izgubo Anglije in Amerike na prestižu, je umevno, da se obe anglosaški državi z vsemi silami upirata francoskemu stališču in skušata na vsak način forsirati ugoden rezultat konference. Sploh se je Amerika vprvič po vojni zelo angažirala v evropske zadeve, napram katerim se je zadrževala celih 13 let skoro popolnoma pasivno. V Londonu se ne nahajata samo člana ameriškega kabineta Stimson in Mellon ter ameriški poslanik v Londonu Gibson, ampak tudi več svetovalcev ameriških poslaništev v Parizu in Berlinu, medtem ko je tudi visok ameriški finančni uradnik Finley, ki se nahaja v Evropi na dopustu, dobil nalog, da odpotuje v London. V London pa potuje tudi znani general Dawes. **To inicijativnost Hooverja je treba tembolj ceniti, ker se je zaradi tega proti njemu v Ameriki sami dvignila močna opozicija, ki mu zameri, da je predlagal moratorij v nemških reparacijah in s tem tako globoko posegel v evropske težave in homatije, da bi utegnil škodovati ameriškemu gospodarstvu.**

Hooverjev tisk odgovarja, da je položaj ravno nasproten: da je namreč izboljšanje gospodarskega položaja v Ameriki bistveno odvisno od sanacije Nemčije in Evrope sploh, kjer ima Amerika naložene ogromne kapitale. **Na vsak način je videti, da hoče Amerika evropske zadeve vzeti sama diktatorično v roko,** ker meni, da je sicer polom Evrope neizogiben.

To stališče energično podpira Macdonald, ki zamerja svojemu ministru za zunanje zadeve Hendersonu, da je ostal v Parizu in tam podpiral francosko tezo, namesto da bi takoj odpotoval v London, ko je videl, da Francija ne odneha od svoje zahteve po političnih garancijah. Francija je od svoje strani to svoje stališče vnovič poderčtala z memorandumom, ki ga je ravnokar izročila Društvu narodov z ozirom na mednarodno razorožitveno konferenco. Francoska vlada v tej spomenici pravi, da je njeno stališče glede razorožitve bistveno in brezpogojno odvisno od spoštovanja verzajske mirovne pogodbe. Nobena država ne sme smatrati razorožitvene konference kot priliko, da ogroža mir in red, kakor je določen po sedanjih mednarodnih pogodbah. To je stališče, ki ga Francija logično zastopa tudi na londonski konferenci.

Radi tega trdnega držanja Francije se je raznesla vest, da hočeta Anglija in Amerika svoj zamisel izvesti brez Francije in, če treba, proti njej. V tem smislu je napisal »Daily Ekspress« senzacijonalen članek, v katerem Franciji grozi, da bo izolirana, ako bi vztrajala na svojem stališču. Anglija in Amerika sta mnenja, da mir ni toliko ogrožen po nemških nacijonalistih, kolikor po hibah in nedostatkih verzajske mirovne pogodbe, ki da je pravi vzrok politični in gospodarski krizi Evrope. Da se Evropa reši ekstremizma, ki jo od vseh strani ogroža, bo treba pristopiti k temeljiti reviziji mirovnih pogodb in vojne odškodnine. V to svrho bi se Anglija in Amerika ne bali, da se zvežeta z Nemčijo in ustvarila blok proti Franciji.

To so jako dalekosežne besede, ki pa bržčas niso popolnoma tako mišljene, ampak prejkone predstavljajo skrajen pritisk na Francijo, da bi od svojega stališča odnehala. Saj bi pri reviziji mirovnih pogodb iz l. 1918 imela Anglija izgubiti še več ko Francija. Ker zato ni verjetno, da bi Francija svoje stališče revidirala, zato je upravičena bojazen, da tudi londonska konferenca ne bo prinesla nobene rešitve, ampak evropski položaj še bolj zapletla nego je.

Dosedanji uspehi

Pomoč za prvo silo — Glavno bo rešila zopet nova konferenca

London, 22. jul. AA. Vtis, ki ga imajo poučeni krogi o londonski konferenci, je ta, **da bodo tu zbrani evropski in ameriški državniki rešili le vprašanje prve pomoči Nemčiji. Rešitev velikih nemških finančnih težkoč pa bo najbrž prepuščena kasnejši konferenci. Po končani londonski konferenci bo po vsej priliki niz novih mednarodnih sestankov o najvažnejših vprašanjih gospodarskega in političnega življenja v Evropi.** Ni tudi izključeno, da se bo sestala nova reparacijska konferenca. Na današnji plenarni seji konference je prišlo do nekaterih praktičnih rezultatov. Nemčiji so podaljšali reeskontni kredit za 3 mesece. Sporazumeli so se tudi, da emisijske banke ne bodo odpovedale Nemčiji kratkoročnih kreditov. Te kredite cenijo na približno 250 milijonov funtov šterlingov.

Danes popoldne je odbor finančnih ministrov razpravljal o novih reeskontnih kreditih za Nemčijo. Najbrže bodo Berlin posetili bančniki, da tamkaj doženejo, ali bodo ukrepi londonske konference za okrepitev nemških financ zadostni. Po potrebi bo Nemčiji podeljena nova pomoč. Ta odbor bančnikov v Berlinu ne bo imel delokroga kontrolne komisije po Dawesovem načrtu. Odboru bo poverjena naloga, da zbere podatke o gospodarskem položaju Nemčije in stavi predloge eventuelni novi mednarodni konferenci. Zadnji dnevi konference bodo posvečeni velikim družabnim prireditvam.

Mesto pomoči platonična priporočila

Pariz, 22. julija. AA. Posebni dopisnik Havasa poroča iz Londona, da so se delegati zainteresiranih držav v razgovoru z Brüningom glede najnujnejših ukrepov za odstranitev finančnih težkoč v Nemčiji sporazumeli v tem, da ne gre potegniti zunanjega kapitala iz Nemčije in da je treba priporočiti emisijskim bankam, **naj pozovejo zasebne banke, da ne začno jemati kapitala iz Nemčije. Razen tega sklepa ni odbor finančnih ministrov še ničesar drugega ukrenil.** Govore, da se bo konferenca odgodila, ker odpotujeta Macdonald in Henderson v petek z Brüningom in Curtiusom v Berlin, kakor sta že prej napovedala.

Manifestacije in večerje

London, 22. julija. tg. Iz angleških krogov se čuje, da se ima londonska konferenca končati z veliko manifestacijo v korist mirovne misli in mednarodnega sodelovanja vseh narodov. Taka manifestacija bo okrepila zaupanje sveta v stabilnost političnih razmer in bo ojačila učinkovitost finančnih ukrepov, kateri naj pomagajo centralni Evropi in trenutni finančni krizi. Šefi vlad in zunanji ministri udeleženih držav so se na današnjih sestankih bavili s tem, kako naj se formulira ta skupna izjava vseh držav.

Po jutrišnji seji bo francoska delegacija gost nemške vlade na nemškem poslaništvu, dočim sta se danes sestala dr. Curtius in Briand, zvečer pa se bo udeležil večerje tudi italijanski pooblaščenec, katero bo priredil nemški poslanik v Londonu. Nemška delegacija je danes sprožila idejo, naj bi se nekateri bankirji svetovnega glasu neposredno po končanih londonskih razgovorih odpeljali v Berlin, da tam proučijo, ali bodo v Londonu sklenjene odredbe zadostne, da bodo popolnoma zavarovale finančno stabilnost Nemčije, ali pa bodo potrebne še nadaljnje akcije za razširjenje pomoči. Eventualno naj bi se potem po kratki pavzi začele nove konference v Londonu.

Državniki bodo potovali dalje

Berlin, 22. julija. AA. Zunanji minister Henderson in ameriški državni tajnik Stimson prispeta po informacijah tukajšnjih političnih krogov z dr. Brünngom in dr. Curtiusom po londonski konferenci v Berlin. Predsednik angleške vlade Macdonald bo odpotoval v Berlin v petek. Po prihodu v Berlin se bo napotil v Hubertusstock pri Berlinu, kjer bo gost pruskega ministrskega predsednika Brauna.

Komunike

London, 22. julija. tg. Danes popoldne je od 16 do 19.45 trajala konferenca finančnih ministrov, nakar je bil izdan komunike, ki pravi, da se je dosegel sporazum o sestavi poročila, ki naj se predloži jutrišnji plenarni seji. Iz raznih vprašanj je sledilo, da bo to poročilo vsebovalo bistveno predloge emisijskim bankam in drugim bančnim institutom posameznih držav, tako da je računati na konferenco predsednikov emisijskih bank in bančnih direktorjev. Iz poročila izhaja tudi, da je bila stavljena zahteva, da se še za 90 dni podaljša kredit 100 milijonov dolarjev nemški državni banki, ki zapade 16. avgusta.

Nadaljevanje konferenc

Konferenca ekspertov o modalitetah izenačenja Hooverjevega načrta z Youngovim se bo v Londonu nadaljevala. Sedanja konferenca pa se bo najbrže končala v četrtek. Po končani konferenci bo angleški kralj v četrtek popoldne pozdravil delegate na vrtni veselici, ki se bo priredila v Buckinghamski palači.

Možno pa je tudi, da bo pozneje banka za reparacijska plačila sestavila poseben odbor, v katerem bodo razpravljali o raznih še nerešenih točkah. Pri sedanjih posvetovanjih niso pritegnili zastopnikov bank. Predvidevajo se tudi predlogi, s katerimi se hoče preprečiti, da se ne bi inozemski krediti odtegovali iz Nemčije.

Priporočila za obnovitev kreditov

London, 22. julija. tg. Razpoloženje vseh udeležencev londonske konference se je bistveno zboljšalo s pričo nedvomnega napredka na dopoldanski plenarni seji. Konture rezultatov konference postajajo polagoma vidne. Ker se je v Parizu pokazalo, da še ni čas za veliko in dolgoročno posojilo, sta se, kakor se zatrjuje, za prihodnji čas dosegla dva dogovora, s katerima se je doseglo zopet neomajno zaupanje v nemško valuto in s katerima se hoče nemški vladi omogočiti prebroditi finančno krizo. *Prvi dogovor se tiče konzorcija mirovanja.* Danes sicer še sedijo skupaj finančni ministri, da določijo podrobnosti o tej mirovalni akciji. Vendar pa je o načelu že dosežen popolni sporazum ter že nastajajo v Londonu in New Yorku bančni konzorciji, ki bodo poskrbeli, da se v sodelovanju z mednarodno reparacijsko banko v Baslu in s centralnimi emisijskimi bankami izvede složno sodelovanje. To sodelovanje velesank bo ustvarila gotovost, da se prihodnje mesece ne bo bati nadaljnjih odpovedi kratkoročnih kreditov v Nemčiji s strani velikih upnikov. Nejasno je pa še, kako bo mogoče pripraviti male inozemske upnice, da bodo podaljšale svoje kredite. Tu se bo v primeru potrebe vendar moral uporabiti pomoček moratorija. O rediskontu pa se pogajanja vodijo še dalje. *Dosedaj se je dogovorilo, da se izvari podporni krediti, dovoljeni 15. julija po 100 milj. dol., ki se morajo vrniti do 15. avgusta, podaljšajo za nadaljnje tri mesece.* O novih kratkoročnih rediskontnih kreditih se vršijo še pogajanja med finančnimi ministri. Tudi tu se namerava zaenkrat samo začasna odredba, ki naj omogoči nemški državni banki, da bo mogla ohraniti zakonito predpisano jamstvo kritja.

Kaj pravijo ameriške banke

London, 22. julija. tg. Iz Washingtona se poroča, da so vodilne ameriške banke med seboj sklenile dogovor, da v smislu včerajšnjih naredb iz Bele hiše in s pogojem, da bodo slično postopale tudi banke drugih velikih finančnih sil, ne bodo iz Nemčije potegovale nobenega denarja in da ne bodo odpovedale tekočih kreditov. Obenem se javlja, da znašajo sedaj v Nemčiji kratkoročni krediti, ki so neplačani, okoli 600 mil. dol.

Nova ureditev bančnega prometa

Berlin, 22. julija. tg. Sedanja ureditev bančnega prometa bo veljala samo še v četrtek, v petek pa bo stopila v veljavo nova ureditev.

Zvišanje diskonta v Avstriji

Dunaj, 22. julija. tg. Avstrijska Narodna banka je nenadoma zvišala diskontno mero od 7½ na 10%. To opravičuje s tem, da je položaj na mednarodnih finančnih trgih zelo napet. Zadnje zvišanje diskontne mere se je izvršilo 6. julija. Dunajski krogi upajo, da bo avstrijsko gospodarstvo po uspešnem rezultatu londonske konference kmalu rešeno tega novega bremena.

Podaljšanje izrednih ukrepov na Madjarskem

Budimpešta, 22. julija. tg. *Ponoči je izdala vlada naredbo, da se izredni ukrepi v bančnem poslovanju, katerih veljavnost bi imela poteči jutri, podaljšajo za ta teden.*

„Zeppelin" pripravljen na pot v večno zimo

Friedrichshafen, 22. julija. AA. Vse adaptacije in druga dela na zrakoplovu »Grof Zeppelin« za njegov polet na severni tečaj so končana. V torek so v zrakoplov spravili ves živež, ki ga vzamejo s seboj, in sicer 150 kg kruha, 75 kg mesa, 30 kg klobas, 150 kg sočivja in krompirja, 30 kg sira, 30 kg surovega masla in prav toliko konserviranega sadja, mezge in čokolade, dalje nekaj kave, čaja, kondenziranega mleka in 15 kg sladkorja. Skupno so naložili 596 kg živeža, ki so ga večinoma spravili v neprodušno zaprte lonce. Razen tega vzame »Grof Zeppelin« s seboj 300 jajc, 50 kolačev in keksov in 20 zavojev prepečenca. Alkohola v zrakoplovu domala ne bo, le nekaj steklenic konjaka in whiskyja, zato pa 200 litrov mineralne vode. Za rezervo je poskrbljeno s 4 tonami pemikana. V gondole so tudi že spravili 5 gumastih čolnov, 2 kajaka, 12 sani in 12 šotorov iz rdeče jadrovine, s čimer je polarna oprava »Grofa Zeppelina« popolna.

Šahovski turnir

Praga, 22. julija. tg. Danes dopoldne so odigrali viseče partije. Rezultat: Češkoslovaška in Poljska 36, pri čemer je pripomniti, da Češkoslovaška še ni imela prostega dne. Nato sledijo Amerika 35 in pol, Avstrija 35 (1), Letonska 34, Nemčija 32 in pol (2), Jugoslavija 32 (1), Švedska 31 in pol (1), Madjarska 31 in pol.

Popoldne se je igralo 15. kolo: Češkoslovaška : Letonska 1 in pol : 1 in pol (1), Avstrija : Poljska 2 : 1 (1), Švedska : Romunija 2 in pol : pol (1), Švica : Litva 3 : 1, *Jugoslavija : Španija 2 : 0 (2). Dr. Vidmar je zmagal proti Golmayu, Pirc pa proti Solerju.* Tudi oba ostala jugoslovanska zastopnika bosta najbrže zmagala. Anglija : Italija 2 in pol : pol (1), Holandska : Norveška 1 in pol : pol (2), Francija : Danska 2 : 1 (1). Madjarska je bila prosta.

Stanje po 15. kolu: Češkoslovaška 37 in pol (1), Avstrija 37 (2), Amerika in Poljska 37 (1), Letonska 35 (1), Nemčija in *Jugoslavija 34 (3)*, Švedska 34 (2), Madjarska 31 in pol.

Sušak — monopolsko pristanišče

Sušak, 22. julija. ž. Na Brajdici, poleg velikega pristanišča, grade monopolsko pristanišče. Graditev skladišč napreduje zelo povoljno, tako, da stavbe po večin že stoje.

Revolucija v Brazilu

Pariz, 2. jul. AA. Havas poroča iz Buenos Airesa: Uporniki so prekoračili reko Parano in zavzeli Resumpcion. Vodi jih bivši adjutant predsednika Irygojena. Vladne čete so upornike razpršile in jih večje število zajele.

Baragova proslava na Brezjah

O velikem skupnem romanju, ki se bo vršilo dne 26. julija na Brezjah, ste pač že vsi poučeni.

Poudarjena pa bodi danes predvsem proslava Barage.

Pred sto leti je Baraga zapustil slovensko domovino, da se posveti z dušo in telesom najtežjemu delu, misijonskemu delu med Indijanci.

Danes po sto letih mu izraža domovina svojo veliko zahvalo in občudovanje. Na Brezjah bo slovensko ljudstvo v slovesni obliki izreklo svojo željo in prošnjo, naj Cerkev v proslavo katoliške vere in našega naroda dvigne našega nepozabnega Barago na oltarje.

Na tisoče podpisov bo posebno zastopstvo izročilo škofu v ta namen.

Poseben sijaj vse slovesnosti bo pa dala prisotnost najodličnejših ameriških Slovencev. Naši rojaki nam bodo na Brezjah v izbranih besedah povedali, kako se dan za dnem veča slava Barage in kako z dneva v dan postaja te slave deležna njegova domovina. Cerkveni govor odličnega ameriškega duhovnika g. Plevnika bo pomemben simbol naše duševne skupnosti, ki jo utrjuje Baraga, dočim bo odlični prosvetni delavec, laik, Ivo Peršuh prikazal Barago kot pomemben steber **pristno slovenske in pristno katoliške** miselnosti, na kateri sloni preteklost, sedanjost in bodočnost našega naroda.

Kot izredno točko v proslavo Barage priredijo naše učiteljice v zvezi z misijonskimi organizacijami zanimivo etnološko, narodno-umetnostno misijonsko razstavo.

Kot prave poklicne umetnice so naše gdčne učiteljice s finim okusom ustvarile umotvore domačih vezenin; ljudstvo bo imelo priliko videti slovenski salon in slovensko sobo, in spoznati slovensko narodno umetnost. Vezenine se bodo prodale v korist misijonov.

Nadalje bodo razstavljeni dragoceni spomini Baragovi, kakor tudi zanimivosti iz Kâne itd. Vsi verniki naj si misijonsko razstavo seveda ogledajo!

Bogoslovec Janko Pirnat iz Jarš pri Kamniku, o katerem smo poročali, da se je pri vožnji z avtomobilom smrtno ponesrečil.

Osmošolec utonil

Ljutomer, 21. julija 1931.

Murskopoljske vode so zahtevale šesto letošnjo žrtev tekom dveh mesecev. V Gornji Radgoni sta utonila letos že dva, neki trgovski pomočnik in neki vojak, v Veržeju je utonil dijak ljubljanske gimnazije, pred kratkim je utonil v Muri g. Belšak, fant-edinec, ki je pravkar nameraval prevzeti domače posestvo, pretekli teden je utonil sin pokopiča iz Križevc, v nedeljo pa se je raznesla novica o novi vodni nesreči. Osmošolec, dijak mariborske humanistične gimnazije, Franc Štampar, sin župana in gostilničarja iz Presike, župnije Ljutomer, se je s svojim tovarišem šel kopat v soboto popoldne k mlinu na pol ure oddaljeni Pristavi. Ščavnica radi suše zadnji čas ni globoka, a na imenovanem mestu pri mlinu dosega veeno štiri metre. Med kopanjem se je osmošolec Štampar kar na naglem začel potapljati. Zapustile so ga moči in je izginil v vodi. Tovariš, ki je bil z njim, ga je z vsem naporom, — da bi skoraj še sam utonil, — hotel rešiti, a je bil ves trud zastonj. Ko so ga dobili iz vode je bil mrtev. Po izjavi zdravnika je Štamparja zadela srčna kap, radi srčne napake. Vest o nesrečni smrti Štamparjevega študenta je globoko pretresla vse prebivalstvo, ki sočustvuje z nesrečnimi starši, brati in sestrami. Saj je bil Franček njih upanje. Vse so radi žrtvovali zanj. Letos je s prav dobrim uspehom dovršil sedmi razred gimnazije. Njegov cilj je bil postati duhovnik. Up je šel po vodi, dobri Bog je odločil drugače. V ponedeljek predpoldne smo njegovo truplo položili v grob na ljutomerskem pokopališču. Pevski zbor mu je zapel par lepih žalostink. Bližnji dijaki, ki so zvedeli o dogodku, so ga spremili na zadnji poti. Mir in milost njegovi duši, težko prizadeti Stamparjevi rodbini pa naj Bog pošilja tolažbo. Naše sožalje.

Zagrebški Slovenci v Šestinah

Dne 19. julija je odšel zagrebški slovenski cerkveni odbor s slovenskim cerkvenim zborom na izlet v Šestine, da bi s tem počastil svoje požrtvovalne pevce, ki vabijo vsako nedeljo pri Sv. Roku s svojim ubranim petjem v cerkev ves slovenski življelj in tudi brate Hrvate. Ob šestih se je udeležil ves zbor večernic v župni cerkvi v Šestinah, kjer so prepevali lavretanske litanije, pred oltarjem župnik z dvema klerikoma, na koru pa zbor, vsi v slovenskem jeziku. Šestinčani so bili presenečeni vsled te novosti in vsi so hvalili lepo petje.

Po večernicah so odšli ključarji sv. Roka s pevskim zborom v gostilno, kjer so bili pevci pogoščeni. Pri tej priliki je šestinski župnik dr. Dukič pozdravil slovenski pevski cerkveni zbor in izrazil svoje simpatije do Slovencev, med katerimi je odrastel in želel veliko uspeha možem, ki so poželi v Zagrebu dvigati versko življenje med slovenskimi delavci in uslužbenci. Tudi eden ključarjev in pevovodja sta izrekla kratke napitnice.

Temu izletu se je pridružil tudi prof. Pavlič iz Celja z 20 zagrebškimi Slovenci. Med pevci smo zapazili tudi prof. na glasbenem zavodu g. Kumra, ki je častital na uspehu. V zadovoljstvu in veselem razpoloženju se je pevski zbor zopet vrnil v mraku nazaj v prestolico Hrvatov.

Zasužnjenje cerkve v Istri

Domači duhovniki morajo iz dežele

Reka, julija 1931.

V hrvaškem delu Istre se tudi v cerkvenem področju vrši delo narodnega zatiranja. Istrski Hrvatje so razdeljeni med tri škofije: poreško, tržaško in reško. Krivice se dogajajo v vseh treh škofijah. Na Reki, kjer je v mestu veliko tisoč Hrvatov, ni niti ene hrvaške pridige ali pobožnosti v cerkvi. Kanoniki novo ustanovljene škofije na Reki so izključno Italijani, niti enega Hrvata ali Slovenca ni vmes. Celo iz daljnih italijanskih provinc so jih privabili, a domačo duhovščino čisto prezrli. V Opatiji so ustanovili novo župnijo, ločivši Opatijo od Volovskega, a v novi župniji se rabi le italijanski jezik v pridigi in službi božji. Najbolj pošten od vseh laških duhovnikov je neki priseljen Sicilijan v Lovranu. On se trudi, da Hrvatom pridiga po hrvaško, toda obvlada jezik tako slabo, da se ljudje od smeha krivijo in je uspeh pridige od sile dvomljiv.

Iz področja tržaške škofije beležimo dva kričeča slučaja. V Sovinjaku biva neki italijanski duhovnik. Vse pridige in pobožnosti opravlja samo po laško in latinsko. Dali so mu opravljati tudi župnijo Vrh pri Buzetu. Tudi tam je hitro vse poitalijančil. Drug slučaj: V Pičnu biva laški duhovnik. Ob prevzemu župnije so mu zapovedali, da mora hrvaški jezik obdržati. Vpeljal je sicer laške pridige in petje, vendar ima še po eno hrvaško pridigo v Pičnu. Ko so mu pa dali opravljati še sosednjo župnijo Kršan, ki je enako hrvaška, je tam kar iznenada vpeljal izključno laški jezik.

Na ozemlju poreške škofije so krivice proti hrvaškemu jeziku že stare in žalibog znane. Ko je bil v januarju letos apostolski vizitator v Julijski Benečiji, se je lahko prepričal točno o položaju. Sveti stolici v Rimu so torej stvari znane ne samo iz slovenskih pritožb, ampak tudi iz lastnih poizvedb. Od l. 1929, ko se je sklenil konkordat, pa so se razmere še poslabšale. Na Reki je prišlo tako daleč, da se škof ne upa imenovati niti navadnega župnega upravitelja, ne da bi prej vprašal za mnenje prefekta. Prefekture, kvesture in fašistovska tajništva, to so zdaj instance, ki vedno drzneje posegajo v cerkvene in verske reči. Uvaja se pod krinko narodne (laške) in državne potrebe pravi bizantinski cezaropapizem. Ob velikem pomanjkanju domače duhovščine bi morala biti glavna skrb cerkvene gosposke, da se duhovski naraščaj vzgaja kakor Bog zapoveduje. Toda mala semeniška na Reki in Kopru ravnajo nasprotno. Hočejo dijake vzgojiti za laške nacionaliste, kakor da je narod potreben laške kulture namesto božje blagovesti. V Kopru sprejemajo večinoma le gojence italijanske narodnosti, Hrvate pa odrivajo. Kakšen je duh tega zavoda, spoznamo iz tega, da so laški gojenci o priliki, ko je sv. Oče prepovedal procesije, obsojali ta ukrep in solidarizirali s fašisti. Ali ni tak zavod le v škodo katoliški Cerkvi?

Narod, iz cerkve izgnan, brez vsake verske in prosvetne organizacije, gospodarsko izmozgan, se vdaja obupu, nori po plesih, se zadolžuje v upanju na splošni polom, pada v nemoralo in sanja o blaženi prihodnjosti, ki mu jo slika komunizem v zlatih barvah. Kako se bo to končalo?

Med izgnanimi idrijskimi rudarji

Ljubljana, julija.

V telovadnici šole na Grabnu je postelja pri postelji: to so ležišča ubogih idrijskih rudarjav, ki so bili izgnani iz svojega rojstnega mesta ter so se sedaj zatekli v Jugoslavijo, da si tu poiščejo zaslužka. Te idrijske rudarje smo obiskali. Trpke besede so jim bile, ko so vdani v usodo pojasnjevali veliko krivico, ki se jim je zgodila in vse trpljenje, ki so ga prestali. Pripovedovali so:

»Kakšnih 16 nas je tukaj sedaj, pa vedno prihajajo novi in odhajajo. Prvi štirje smo bili tukaj že pred štirimi tedni. Najprej smo stanovali v hotelu »Tratnik«, ali hotelske cene so za nas seveda previsoke. Potem so nam pa preskrbeli to telovadnico za prenočišče. V Idriji neprestano reducirajo. Čez 200 so jih do sedaj že odpustili. Sami domačini, sami rojeni Idrijčani. Pod Avstrijo rudnik ni namreč sprejemal drugih v službo kakor same domačine. Najbrže nas bodo sedaj Italijani nadomestili z italijanskimi delavci. To se tudi vidi po tem, predvsem odpuščajo dnevne delavce. V Idriji vrši politični tajnik Mutto velik pritisk na naše delavstvo. Povsod ima razprežene mreže vohunstva. Prvi so bili na vrsti pri odpustu funkcijonarji nekdanjih strokovnih organizacij, ki jih sedaj ni več. Odpuščeni so vsi, za katere uprava rudnika le količkaj zasluti, da so zavedni Slovenci. Delavce kličejo v pisarno in jih silijo, naj si spremenijo svoje priimke.

Svoje družine smo pustili v Idriji. V Idriji smo imeli še primene plače, seveda pa se nismo upali niti dihati, kaj šele na glas govoriti. Slovensko smo slišali včasih le iz kakšnega gramofona. Tako so ljudje preplašeni. Mesto nas je rudnik najel že dvajset Italijanov, ki so pa skoraj vsi ušli, ker niso vajeni našega dela. Zato so se pa sedaj Italijani spravili na dnevno delavstvo, ker ravno te morejo nadomestiti s svojimi ljudmi. Na pot smo se podali brez vsega. Tisto malo odpravnine, kolikor smo je prejeli, smo pustili svojim družinam. Imamo pa še nekaj pravic v rudarski skladnici in v rezervnem fondu ter sedaj čakamo, da nam to izplačajo. Tukaj pa ne dobimo dela. Rudnik v Tuzli je sicer iskal nekaj rudarjev, toda zahteva same samce, ker tam ni stanovanj. Reveži smo!

Vsak od nas je delal v Idriji mnogo let. Od 14 pa do 36 let dela imamo pri idrijskem rudniku za seboj. Tale naš tovariš, ki je prišel s svojim sinom, je delal 30 let v Idriji, sedaj je pa odpuščen. Prišli smo seveda brez potnih listov. Pač pa so nam Italijani molče dovolili prekoračiti mejo. Ako hoče kdo iti čez mejo brez potnega lista, pa ga dobe, dobi 9 mesecev do 3 leta ječe. Meja je vsa zastražena. Pa smo le prišli čez in še celo v skupinah in s težkimi kovčeki. To se vidi, da Italijanom naš odhod ni bil neljub, temveč da so nas prav prisilili. Sedaj smo tu in iščemo dela. Pridejo pa še novi.«

Počitniška kolonija na Homcu

Povratek prve skupine v Ljubljano

Ljubljana, 22. julija.

Prva skupina počitniške kolonije na Homcu — 15 deklic — je absolvirala svoj počitniški rok. Z zagorelimi obrazki in žarečimi očmi so punčke v torek zvečer poskakljale z vlaka na ljubljanskem kolodvoru in z veselim živžavom naznanile svoj prihod nestrpno čakajočim mamicam, tetkam, sestram itd.

Ženska krščanska zveza je z letošnjimi počitnicami stopila v drugo leto svojega zdravstveno-propagandnega prizadevanja, izpopolniti svojo počitniško kolonijo do idealne dovršenosti. Znaten napredek more beležiti že letos: počitniški rok vsake skupine je na podlagi lanskoletnih izkušenj podaljšala letos na tri tedne, spalnico otrok je preuredila in opremila

Uspeh letošnje počitniške kolonije je viden že pri tej prvi skupini. Pred odhodom s Homca je deklice preiskal g. dr. Kocjančič, ki je ugotovil pri njih nad vse zadovoljivo zdravstveno stanje in telesno okrepitev. Solnce, skrbno nadzorstvo, tečna hrana so več kakor izpolnili nade in pričakovanje organizatorke počitniške kolonije — Ženske krščanske zveze.

Nadzorstvo nad počitniško kolonijo je bilo za to leto poverjeno gosp. učiteljici Mavčevi, ki se je z redko vnemo in ljubeznijo lotila odgovorne naloge. Saj pač ni igrača — držati na uzdi in krotiti tako-le številno družinico mladih neugnank, ki bi najraje vse na glavo postavile v svoji mladostni razigranosti — daleč proč od žugajočega kazalca strogega očeta in karajočih pogledov skrbne mame... Kaj pravim »igrača«! Naravnost umetnost je, biti takimle nemirnim stvarcam — strog varuh, pravičen sodnik in dobrodušen prijatelj obenem. Gospodični Mavčevi se je to v polni meri posrečilo in si je za to kaj hitro osvojila srca svojih varovank.

Toda je na svetu že vse tako modro urejeno, da je človekovo duševno ugodje največkrat odvisno tudi od telesnega ugodja. Zato ne smemo pozabiti uslug, ki si jih je s svojo kuharsko umetnostjo pridobila za izborno razpoloženje mladih gostov — gospodinja počitniške kolonije gdč. Škufca. Njene vešče roke so vsak dan iznova pričarale tako okusne prigrizke na mizo, da je bilo veselje gledati svetlo zavzete obrazke, ki so se navdušeno sklanjali nad temi dobrotami in jih požirali z usti in očmi...

z udobnimi posteljami itd. itd. Prihodnje leto namerava svoj delokrog razširiti z novo počitniško kolonijo v še kakšnem drugem primernem kraju. Naj bi njeno idealno stremljenje in delo na zdravstveno-propagandnem polju obrodilo mnogo blagoslova in bogatih sadov!

Druga skupina počitniške kolonije — okoli 20 dečkov — je odpotovala na Homec včeraj. Tej skupini bo čez tri tedne sledila tretja — zadnja — skupina, nakar bo počitniška kolonija Ženske krščanske zveze za letos zaključena. O celotnem uspehu počitniške kolonije bomo še obširneje poročali.

Dobrna pri Celju

Okradena natakarica. Tukajšnja plačilna natakarica gdč. J. je pretekli teden zvečer po dovršenem delu šla k počitku in spravila ves denar od tistega dne v posteljo pod blazino. Zjutraj je vstala in odšla na delo, ter pri tem pozabila denar v postelji. Kmalu se je pa spomnila na denar in takoj šla v sobo. Ko pogleda pod blazino, kjer je spravila denar, je opazila, da denarja ni več. Takoj je vedela, da je okradena. Hitro je šla k lastniku hotela, ki je takoj tatvino prijavil orožnikom kateri pa kljub skrbnemu zasledovanju tatu do danes še niso izsledili. Gdč. J. trpi veliko škodo, ker ji je tat odnesel tujega denarja 1500 Din in še vrhu tega vso njeno plačo. Upati in želeti je, da pride tat kmalu v roke pravice ter da dobi nesrečna oškodovanka ukradeni denar nazaj, tat pa zasluženo plačilo.

Pri športu, kakor pri duševnem delu,

zdravemu kakor okrevanja potrebnemu nudi kava Hag, kofeina prosta zrnata kava, popolen užitek kave, brez vsakega škodljivega razdražljivega delovanja, katero zmanjša delavne sposobnosti.

Nova maša v Zilski dolini

Po vsem slovenskem Korotanu je znana slovenska trdnjava Zahomec pri Bistrici v Zilski dolini. Leži ob državni cesti, ki pelje iz Podkloštra, oziroma iz Kanalske doline, sedaj italijanske, — skoz slovensko Zilsko dolino proti Šmohoru. Iz vagona železnice Podklošter (Arnoldstein) — Šmohor vasi ne ugledaš, ker jo zakriva mali holmec (homec), za to tudi ime Zahomec (nemški Achomitz).

Kmeti Zahomčani so napredni, ter imajo lepe enonadstropne hiše. Slovenski list »Koroški Slovenec« je skoro v vsaki hiši, zraven najdeš v vsaki hiši več slovenskih knjig. Fantje imajo svoje tamburaško društvo. Zahomčan Janez Schnabl je župan obširne občine Straja vas (Hohenthurn). Bivši mariborski veliki župan dr. Schaubach je tudi tukaj doma. Več zahomskih inteligentov je raztresenih po Trstu, Celovcu, Rožu in drugod.

Odkar je prišla občina v slovenske roke so se zbudili tudi poklici za duhovski stan. Kar iz Zahomca so trije študenti v Marjanišču v Celovcu. In v nedeljo, dne 12. julija, na praznik sv. Mohora, učenca sv. Petra apostola, prvega patriarha oglejskega in patrona slovenske zilske dekanije, ki je spadala cerkveno dolga stoletja pod Oglej, je že bila **prva nova maša** v Zahomcu, in ob enem prva vse občine! Praznoval je svojo primicijo č. gosp. **Filip Milonik**, p. d. Korenov v Zahomcu.

Korenov oče, Janez Milonik, je kot vrli narodnjak in gospodarski izvedenec znan po vsem Koroškem. Bil je vedno načelnik kmetijskega društva in vrli konjerejec. Ima tudi mlin in žago ter si je že davno pred vojsko postavil lastno elektrarno, od katere oddaja že vsa leta električni tok svoji farni cerkvi na Bistrici zastonj.

Dočakal je zato tudi svoj veseli dan: da je stopil eden njegovih sinov kot mašnik pred božji oltar. Saj je to več vredno, kakor da bi sam sezidal Bogu novo cerkev!

Študiral je sin Lip najprej na celovški gimnaziji. Po maturi pa je stopil v ljubljansko bogoslovje, da si po opravičenem mnenju očetovem ohrani tembolj gotovo svojo ljubezen do slovenskega naroda in njegovega jezika na Koroškem, te stare tradicije Korenove hiše. Peto bogoslovsko leto pa je prišel zopet nazaj v celovško bogoslovje, kjer je končal svoje študije »cum prima eminenca«.

Ves Zahomec se je za to prvo novomašniško slovesnost vrgel v prazniško odejo. Novopobeljene hiše vse v cvetlicah in vencih. Na predvečer petje, podoknica, bakljada.

Oltar pa so postavili zahomški fantje na sredi vasi na prostem sami, pod vodstvom ceremonijerja bogoslovca dr. Mikula, ki je iz Rima prinesel že svoj doktorat. Za oltarjem med vsajenimi smrekami velikanski križ. Vernega ljudstva je prihlelo nad poldrug tisoč. Zastopana je bila Ljubljana, Trst, Gorica, Celovec, Podjuna in Rož.

Peli so pa pri novi maši pravilno liturgično, domači fantje sami, pod vodstvom č. g. Holmarja iz Žabnic (sedaj že v Italiji), ki je ravno teden poprej daroval svojo prvo sv. mašo pri Materi Božji na Svetih Višarjah. Pridigoval je č. g. dr. Blüml, tudi Zilan, ki vodi slovenski Karitas-sekretarijat v Celovcu in ki je »mož katoliške akcije«. Povdarjal je posebno nadnaravnost katoliškega duhovništva. »Bog in narod« smo rekli včasi, še pred vojno, ko so vihrale pri primicijah na Koroškem še mogočne slovenske trobojnice po hišah in zvonikih »od vrha do tal.«

Ganljivo je bilo videti, ko so prejemali oče, (mati že rajna), brati in sestre primicijantove, pa tudi pevci, sv. obhajilo iz rok novomašnika. In kako je drlo vse ogromno-številno ljudstvo k blagoslovu novomašniškemu! Saj pravi koroško ljudstvo, da je treba iti h kaki novi maši tudi tako daleč, da bi si moral strgati tudi par podplatov, in če hočeš biti gotovo zveličan, umri v isti srajci, katero si imel na sebi pri primiciji. Pred nesrečnim plebiscitom smo imeli na Koroškem vsako leto pet do sedem slovenskih primicij. Sedaj pa kvečjemu po dve. Dočim je posvečenih bogoslovcev iz »Deutschlanda« na Koroškem po plebiscitu vsako leto nad šest! Slovenskih študentov iz Jugoslavije ali iz Primorskega pa nočejo vzeti.

Po sveti maši so se zbrali povabljeni gosti okoli novomašnika k slavnostni pojedini v prostorih lepe Korenove hiše. Nagovori, pozdravljanja, napitnice, kar po vrsti Vmes so udarjali domači tamburaši. Zadržan sorodnik Dreje Milonik je poslal iz Trsta krasno poslanico, ki se je s povdarkom prebrala. Sobrat Maierhofer, župnik v Blačah v Zilski dolini, se je konečno zahvalil še za vse »dobre pratice« ter vsem Zahomčanom za njih znano staroslovansko gostoljubnost. Za podlago mu je služila tudi stara pesem:

V Blace na pvace sva zljubila se.
V Ljubljane po strane že gledala se,
V Celovci pri ponovci že jokala se,
A v Zahonci pri lonci spet rešila se. —

Proti večeru je šla vsa družba z novomašnikom v farno cerkev na Bistrici k slovesnim litanijam. Cerkev je bila natlačeno polna, in primicijant je delil zopet svoje blagoslove.

Presbiter-asistent pa je bil č. g. **Brandstätter**, župnik v Šentrupertu pri Velikovcu, sofaran novomašnika. Mogočna postava v dragocenem ornatu.

V ponedeljek navrh pa je nas srčkano zabaval č. g. Ronko, prefekt v Šentvidskih zavodih pri Ljubljani, doma iz Cirknice.

V torek pa je šel novomašnik s svojimi prijatelji še k Naši Gospej v Graben, ki je znana romarska cerkev Zilske doline, kjer je zopet delil svoje žegne.

Častiti novomašnik pride za kaplana v starodavne Hodiše ob južni obali našega lepega Vrbskega jezera. Hodišanom častitamo, da dobijo za kaplana tako nadarjenega in veselo-prijaznega, pa tudi vnetega mladega duhovnika. Njegov šef je znani župnik Starc, slovenski poslanec v Koroškem deželnem zboru. V Hodišah je pridigoval tudi že vrli naš Slomšek sedaj že »venerabilis«. Naj bo novomašniku-kaplanu zvezda in vodnik!

Ljubljana

Žejna je Ljubljana, žejna

Stevilke zavžitega alkohola v prvem polletju

Ljubljana, 22. julija.

Naše veselo fejaško mesto — vsaj tak videz ima, ker je vse drugo in temu nasprotno bolj skrito — je vedno číslalo sladko kapljico, ki jo pridelujejo vinogradniki po Dolenjskem, Štajerskem, v kršni Dalmaciji, v ravnem Banatu, pa tudi tako kapljico, ki se je rodila v slavni Šiški. Ne zametuje tudi one, ki so jo zvarile neštete žganjarne po naši blagoslovljeni zemlji in tudi sok iz hmelja in ječmena diši prebivalcem naše prestolice, avtonomnega in vedno žejnega mesta Ljubljane.

Ljubezni Ljubljančanov do sladkih in grenkih omamil ni prišla do živega niti gospodarska kriza. Kaj še, zakaj pa je gospodarska kriza tukaj kakor da se nanjo pije? Lanske številke uporabe alkohola se lahko skrijejo pred letošnjimi. Tako je sitna časnikarska radovednost šla pobarat onega gospoda, ki najbolj natančno ve, koliko zavžijejo Ljubljančani in ki iz te ljubljanske ljubezni do opojnin kuje svetle denarce za ljubljansko mestno občino, namreč ravnatelja dohodarstvenega urada g. Župana. »G. ravnatelj, povejte nam, koliko smo si ga mi grešni Ljubljančani privoščili v prvi polovici leta?« »Dosti, dosti, več kot lani, kar primerjaj, ljuba radovednost, letošnje številke z onimi iz prve polovice lanskega leta!« In časnikarska radovednost je pričela pisati velike številke, ogromne številke, skoraj astronomske številke, o uporabi alkohola v Ljubljani.

Likerjev je Ljubljana porabila v prvi polovici letošnjega leta za 7.129 hektoliterskih stopinj, to se pravi, da je izpila konjaka, sladkega žganja različnih vrst toliko, da bi se dalo iz tega napraviti **7.129 l čistega 100% špirita**, to se pravi, da pride samo na likerjih na vsakega Ljubljančana moža, ženo ali dojenčka v zibeli povprečno ena desetinka litra čistega špirita samo v likerjih. Lani je Ljubljana izpila likerjev za **10.908 hl stopinj**. Letos torej za 30% manj. To pa je le navidez res, zakaj lani je dohodarstveni urad še računal rum med likerje, letos pa ne.

Navadnega žganja in špirita je Ljubljana porabila letos za **38.637 hl** stopinj, lani pa za **37.633** hl stopinj, to se pravi, da je letos prišlo povprečno na glavo vsakega prebivalca več kot pol litra 100% žganja. Seveda je Ljubljana izpila žganja vsaj trikrat toliko, ker se da iz enega litra 100% špirita napraviti vsaj 3 l še vedno močnega žganja. Na hl stopinjo pobira mestna občina 13 Din trošarine.

Sladke kapljice iz vinogradov ali pa tudi iz raznih kleti, ki ji pravijo ljudje tudi vino, je Ljubljana izpila letos v prvi polovici **1.660.000 litrov**, ali povprečno skoraj 30 litrov na grlo vsake žive duše v mestu. Lani ob istem času pa 1.437.086 l. Na vino pobira mestna občina 1.50 Din, za državo pobira 0.50 Din, za banovino pa 1 Din, skupno torej 3 Din. Dragi pivci, vi ste najboljši davkoplačevalci! Čeprav je letos hujša gospodarska kriza kakor lani, so torej Ljubljančani znatno več vina popili. Vzrokov za to je več. Prvič so ljudje letos slabše volje, ker imajo manj denarja kakor lani in morajo to jezo zaliti, drugič je letos vino nekoliko cenejše, no in tretjič so pa veliki vinski porabi vzrok tudi številna javna dela, ki se vrše letos v mestu (Ljubljanica, carinarnica, tramvaj itd.) in ljudje zato bolj pijo. Vina v buteljkah so ljudje lani v prvi polovici leta popili 2474 steklenic, letos pa so napredovali na 3050 steklenic. Ljubljanska gospoda je bila letos mnogo bolj pridna kakor lani, namreč na predpustnih veselicah, kjer je res marljivo šampanizirala. Lani si je privoščila samo 843 steklenic, letos pa priznanja vredno število 1337 steklenic šampanjca.

Pošteno mero so si Ljubljančani letos privoščili tudi piva. Lani »samo« 482.635 litrov, letos pa že **536.200 litrov**, ali skoraj 20 vrčkov na osebo. Kadar je vroče, ga ljudje pijo več, kakor kadar je bolj hladno. V prvih petih mesecih so ga letos manj, kakor lani, zato pa so se letos požurili s pivom v vročem mesecu juniju. Junija letos so ga izpili 178.875 litrov, lani pa 137.162 litrov. Tako so vrli Ljubljančani v letošnji suši in vročini še zadnji mesec pohiteli in se v zadnjem trenutku rešili »sramote«, da bi letos popili manj piva, kakor lani.

Gotove so tudi že številke o uporabi sadja, medtem ko o mesu še niso in ne o drugih živilih. Na domače sadje pobira mestna občina 0.25 Din, na suho sadje 0.50 Din, na južno sadje pa 1.50 Din trošarine. Domačega sadja je Ljubljana povžila v prvi polovici leta **265.489 kg**. Samo na junij, ko je sezona češenj, marelic in drugega zgodnjega sadja, odpade 138.405 kg. Suhega sadja je Ljubljana povžila **156.251 kg**. Med suho sadje spadajo tudi limone, rožiči in rožičeva moka. Južnega sadja pa smo pospravili **2118.174 kg** in končno suhih gob le **676 kilogramov**, kar je pač vzrok slaba pomlad.

Radovednost je še vprašala g. ravnatelja, če je kaj tihotapstva v mesto. »Seveda ga je. Alkohol se že tihotapi v mesto. Ta bi se tudi, ako bi se mitničarji okrog in okrog mesta držali za roke. Tudi kakšna kila mesa se vtihotapi tu in tam v mesto. Ali drugega, večjega tihotapstva pa ni!«

Radovednost se je že poslavljala, ko je opazila pri izhodu na steni neke načrte. »Kaj pa je to?« je bleknila. »Ti radovednost, ti,« je dejal g. ravnatelj, »to je pa načrt za naše upravno poslopje. Saj vidiš, kako smo tukaj na tesnem! Vsi načrti so že gotovi za to poslopje. Izdelali so jih arhitekti Fatur, Kos in Platner. Tudi v proračunu je že bilo določenega nekaj denarja za to poslopje, pa se je stvar zataknila. Pojavil se je načrt, da bi se vsi mestni uradi združili v eno samo poslopje — v velikem novem magistratu. Zato se je ta reč z našim poslopjem nekoliko ustavila. Jaz sem pa mnenja, da bi bilo boljše, če bi imeli lastno poslopje, tu na vogalu Bleiweisove in Gosposvetske ceste. Veljalo bi devet milijonov dinarjev in bi ga zidali v treh etapah. Tu bi imeli dovolj prostora za naše urade, za javna skladišča, za samska stanovanja in drugo, kar je potrebno. Spredaj pa bi bil kip mestnega zmaja, o katerem bi ljudje govorili, da žre denar za mesto. No, zdaj veš?«

»Vem!« je radovednost odgovorila in se priporočila še za prihodnjič.

Novost za Ljubljano!

Prodajalno proizvodov banovinske tkalnice preprog Sarajevo je otvoril »Bradford«, Šelenburgova ulica 7/I. Vse bosanske in perzijske preproge so ročno delo, odlikovane na svetovnih razstavah. Drž. uradnikom, častnikom in vpokojencem se odprodaja **na 18 mesečnih obrokov**. »Bradford« nudi veliko izbiro **angleškega blaga, češkega platna**, tudi v detaljni prodaji po **najpovolnejših plačilnih obrokih**. Ogled blaga prost, neobvezen za nakup. Na poziv Vas poseti naš zastopnik na domu s popolno kolekcijo. Najsolidnejše cene in kulantna postrežba. — Priporoča se cenj. odjemalcem tovarniško zastopstvo **»BRADFORD«, Šelenburgova ulica št. 7 I.** — Sprejmemo inteligentne in agilne zastopnike v vseh srezkih okrajih. — **»Bradford«.**

⊙ *Škofijski odbor KA* ima v petek 24. t. m. svojo običajno sejo. Vsi odborniki se naprošajo, da se seje zanesljivo udeleže.

⊙ **Zadruga stavbnih mojstrov za Dravsko banovino v Ljubljani** obveča svoje člane, da je njen večletni marljivi sodelavec gosp. dr. Stanko Novak dne 20. t. m. umrl. Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 23. t. m. ob 4 popoldne iz mrtvašnice državne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu. Blagemu pokojniku ohranimo časten in trajen spomin. Gg. člane prosimo, da se pogreba v čimvečjem številu udeleže. Preostalim naše sožalje. — Načelstvo.

⊙ **Odbor za postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani** javlja tužno vest, da je umrl njegov zaslužni član g. dr. Stanko Novak, banski tajnik. Pogreb bo v četrtek, dne 23. t. m. ob 16 iz državne bolnišnice na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu. Člani odbora se vabijo, da spremijo pokojnika na njegovi zadnji poti.

⊙ *Umrla* je članica dekliške Marijine družbe pri sv. Petru, gdč. Zajc Marija. Pogreb bo v četrtek dne 23. julija ob 2 popoldne iz mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa. Članice se naprošajo, da se pogreba polnoštevilno udeleže.

Dr. Volavšek

ne ordinira od 25. julija do 16. avgusta

⊙ **Nove uniforme stražnikov.** Po novi naredbi o službeni obleki so včeraj dobili nekateri ljubljanski stražniki nove našivke na bluzah, ki naj značijo njihove šarže in službene stopnje. Pripravlja se popolno preuniformiranje ljubljanskih stražnikov, ki dobe mesto črnih temnomodre bluze in nove čepice. Prav tako dobimo tudi posebne stražnike-prometnike. Policijski častniki so tudi dobili nove uniforme.

⊙ **Tvrdka Remžgar & Šmerkolj** v Ljubljani je razstavila v izložbi Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ulici, kip Ivana Cankarja iz tolčenega (getrieben) bakra. Pri nas se dosedaj ni nihče pečal s to tehniko, pa opozarjamo vse interesete na to novost.

⊙ **Nizko viseče obločnice.** Že večkrat smo grajali in opozarjali na vaški utis, ki ga napravljajo. Uprava mestne elektrarne pa je povišala obločnice le v Šelenburgovi in Prešernovi ulici. Kdor se hoče prepričati, kako slab utis delajo nizkoviseče obločnice, naj si ogleda ono na vogalu Wolfove ulice in Kongresnega trga, ali vse obločnice na Št. Jakobskem in Starem trgu ali pa oni žalostni kandelaber pred Zidarjevo hišo na Dunajski cesti ali pa pred opernim gledališčem v Knafljevi ulici.

⊙ **Pomanjkljiva plinska razsvetljava.** Že nekaj let sem je opaziti, da se razsvetljava cest in ulic s plinom ne širi tako, kakor se širi plinsko omrežje. Res je sicer, da je mestni občini električna razsvetljava ljubša, ker je dokaj cenejša, a zato vendar ne gre, da bi nekatere ceste in ulice, ki so postale s časom važnejše in se združile z mestnim jedrom v celoto, ostale še nadalje, kar se tiče plinske razsvetljave, tako zanemarjene ko je n. pr. Bleiweisova in Zoisova cesta ali pa Gregorčičeva ulica. Ali bi se ne mogli tu plinski kandelabri, ki so se odstranili v glavnem drevoredu, s pridom porabiti za ureditev in spopolnitev plinske razsvetljave? Plinske razsvetljave je tudi zelo potrebna Igriška ulica, ki je krog in krog obdana od plinskih kandelabrov, nadalje Cankarjevo in Gallusovo nabrežje.

⊙ *Moški zbor Glasbene Matice v Ljubljani.* Drevi ob 8 pevska vaja.

⊙ *Krajevni odbor Rdečega križa* v Ljubljani vabi samaritanke in samaritane, da se v čim večjem številu udeleže izleta v Polhov gradec, da posetimo tamkajšnjo kolonijo naših malčkov. Zbirališče in odhod z avtobusom izpred gostilne Novak na Borštnikovem trgu oziroma na Rimski cesti v nedeljo 26. t. m. ob 9 zjutraj.

⊙ **Prva pomoč Hrastniku.** Poročali smo, včeraj o požaru Hrastnikove hišice na Galjevici. Prvo pomoč je dal pogorelcu v imenu Splošne maloželezniške družbe, ki je delodajalka Ivana Hrastnika, predsednik g. dr. Oton Fettich, ki je že takoj po požaru obiskal nesrečno družino in ji nakazal 2000 Din podpore. Tudi tovariši pogorelca so zbrali med seboj primeren znesek, kakor so pač mogli in ga dali Hrastniku v podporo. Hrastnik ima 7 majhnih otrok. S petimi otroci se je Hrastnik zatekel pod streho dobrega soseda, dva otroka pa mu je sprejel v oskrbo preglednik cestne električne železnice g. Franc Barlič na Dolenjski cesti. Včeraj se je vršil komisionelni ogled škode. Barlič je bil zavarovan pri banki »Slavija« za 15.000 Din za poslopje in 5000 Din za pohištvo. Pogorelo mu je vse in upati je, da bo najbrže dobil celotno zavarovalnino, ki pa je še vedno premajhna za postavitev nove hišice.

⊙ **Moralni zločinci izročeni sodišču.** Vsi trije moralni zločinci, o katerih smo poročali včeraj, ne da b navedli imen, so bili izročeni preiskovalnemu sodišču. Stariši 15-letne deklice, ki je postala njihova žrtev, so bili o usodi svoje hčerke že obveščeni. Policija je v tej gnusni aferi zaslišala še več ljudi. Nadaljnje aretacije niso izključene.

⊙ **Nočno službo imata lekarni:** dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg št. 4.

Vrhnika

Vrhniško prosvetno društvo je preteklo nedeljo priredilo lep društven izlet v naše gozdove okrog Ljubljanskega vrha in si ogledalo par zanimivih Kraških jam. Ob obilni udeležbi se je v veselem razpoloženju vrnilo preko Bistre domov. Dne 2. avgusta priredi pa celodnevni izlet na Borovnico, Pekel, Pokojišče in Cerknico peš, nazaj pa z vlakom. Odhod bo z Vrhnike ob 4 zjutraj, da se udeležimo lahko sv. maše v Borovnici. Poleg članov vabljeni tudi vsi prijatelji naših prosvetnih organizacij!

Slovesno blagoslovitev nove gostilne pri »Nacetu« je v nedeljo izvršil č. g. Jerina Ciril.

Umrl je Prek Franc, ključar farne cerkve Sv. Pavla in odbornik občinske hranilnice, na operaciji v bolnišnici. Pokopan bo na Vrhniki. Žalujočim ostalim naše sožalje!

Sprememba zakona o srednjih šolah

Belgrad, 22. julija. I. Današnje »Službene Novine« prinašajo zakon o spremembi in **dopolnitvi zakona o srednjih šolah od 31. avgusta 1929. Glavne spremembe so sledeče:**

Stroške glede zgraditve, popravljanja in vzdrževanja zgradb nosijo banovine. V Belgradu, Zemunu in Pančevu pa nosi te stroške država. Od pouka telovadbe lahko ministrstvo prosvete oprosti učenca šele po utemeljenem mišljenju šolskega zdravnika. Od pouka risanja in pisanja pa semjo biti oproščeni učenci le v slučaju dokazane najtežje telesne nesposobnosti. Ekskurzije, ki trajajo več kakor en dan, in sicer izven mesta, kjer je gimnazija, se lahko vršijo po odobrenju prosvetnega ministra. Profesorjem, ki spremljajo te izletnike, se bo to štelo kot službeno potovanje.

Šolsko leto se prične 1. septembra z vpisom učencev za vse razrede in traja do inkluzive 31. avgusta. Od 24. avgusta do 1. septembra morajo biti končani vsi izpiti. Predavanja se prično 10. septembra v šolah z manj kot 16 oddelki, v šolah z več kot 16 oddelki pa najkasneje 14. sept. Predavanja prenehajo v popolnih srednjih šolah 6. jun., v nepopolnih pa 15. junija. Za učence 4. in 8. razreda se končajo predavanja 15. maja.

Šolsko leto se deli na dva tečaja. Prvi tečaj traja od pričetka šolskega leta do 22. decembra, drugi pa od 23. decembra do konca. **Velike šolske počitnice trajajo od 28. junija do 23. avgusta incl.** Prosvetni minister je v sporazumu s predstavniki raznih veroizpovedi odredil, na katere praznike bodo šole zaprte. Učenci se vpisujejo v posamezne razrede od 1. do 5. septembra vključno in po programu, ki ga določi ravnatelj šole. **Le v izjemnih in upravičenih slučajih lahko profesorski zbor po predlogu ravnatelja dopusti vpis do 20. septembra, prosvetni minister pa do 10. oktobra.** Po tem roku vpisovanje ni dovoljeno. Za redne učence se smatrajo do konca prihodnjega leta tudi učenci 4. in 8. razreda, ki so na tečajnem izpitu odklonjeni za leto dni, vendar pa tem učencem ni potrebno obiskovati predavanj.

Če se taki učenci v določenem roku ne prijavijo na izpit, ali pa se prijavijo pa od izpita odstopijo ali pa se jih na izpitu zopet odkloni za leto dni, prenehajo biti redni učenci. Zakon nadalje pravi, da se nižji in višji tečajni izpiti vršijo le do 6. julija, in končno spreminja dosedanjo odredbo, da ne morejo biti člani nobenega društva **ter jim dovoljuje, da so lahko člani SKJ in Ferijalne zveze.** Kar se tiče verskih društev, se dosedanjemu § 67 dostavlja nov stavek, ki se glasi: **Izven šol so učenci lahko člani verskih društev svoje verske pripadnosti.**

Kdo so sramotilci papeža?

Rim, 22. julija. Zdaj so znana tudi imena avtorjev zloglasne brošure »Svaticanamento«. Avtorji so Settimelli, bivši urednik ultrafašističnega lista »Impero«, A. in B. Rossi, Chiti in Maura. Državni tožilec je predložil izrednemu fašističnemu sodišču en izvod te brošure s prošnjo, naj odloči, ali se v nji nahaja prestopek, na podlagi katerega bi se lahko uvedlo postopanje proti avtorjem v smislu člena 197. kazenskega zakonika; ta obravnava žalitve poglavarjev inozemskih držav. V smislu najnovejših ukrepov spadajo vsi politični zločini v kompetenco izrednega sodišča. V brošuri »Svaticanamento« so avtorji grdo napadli sv. očeta, »italijanskega odpadnika«, ki spada pred fašistično izredno sodišče.

Kulturni boj v Litvi ponehava

Mgr. Faiduti postane bodoči nuncij

Kovno, 22. julija. Iz zanesljivega vira doznavajo, da je bil namestnik papeževega nuncija msgr. Faidutti imenovan za začasnega vršilca poslov. S tem imenovanjem se je spor med Vatikanom in Litvo znatno ublažil, ker velja msgr. Faiduti že delj časa pri litvanski vladi kot »persona grata«. S tem se je preprečilo prekinjenje diplomatskih odnošajev med sv. stolico in Litvo. Vse kaže, da ne bo več Vatikan vztrajal pri zahtevi, da ostane nuncij Bartolini v Kovnu. Vprašanje odpovedi konkordata ostane še vedno odprto. Vlada bo brzkone pričela s pogajanji o uporabi posameznih določil konkordata. Od pogajanj se splošno obeta mnogo uspeha, ker msgr. Faiduti ne zagovarja tako ekskluzivnega razlaganja konkordata glede katoliške akcije kakor nuncij Bartolini. — Po vsem tem je verjetno, da bo msgr. Faiduti v doglednem času imenovan za nuncija. (Msgr. Faiduti je goriški rojak. Med vojno je bil dež, glavar v Gorici in je kot tak mnogo dobrega storil za deželo. Bil je zelo priljubljen med furlanskim ljudstvom. Za aneksijo Goriške k Italiji ni bil nič kaj navdušen. Tega mu italijanski krogi v Rimu niso mogli nikdar odpustiti in še danes ga fašistični tisk ob vsaki priložnosti napada. Prip. uredništva.)

Maribor

□ Poročila sta se špedicijski uradnik Miro Toros z gdč. Dragico Pos, hčerko tukajšnjega uglednega veletrgovca A. Poša. Bog daj srečo!

□ **Brezposelni družinski oče** s petero nepreskrbljenimi otroci prosi za zaposlitev. Naslovi se sprejemajo v upravi na Koroški cesti 1. Pomoč je nujna.

□ Mariborski Mezzofanti, znani mariborski vseznalec ter odlični stenograf Viktor Kovač, je prejel vabilo, da se udeleži mednarodnega stenografskega kongresa, ki se bo vršil prihodnji mesec v Parizu in na katerem naj bi imel referat o svojem stenografskem sistemu. Radi bolehnosti se g. Kovač najbrže ne bo mogel udeležiti navedenega kongresa, pač pa bo izdelan referat poslal predsedstvu mednarodnega kongresa stenografov.

□ **Smrtna kosa.** V visoki starosti 72 let je umrla na Koroški cesti 60 zasebnica Ivana Verbič iz Postojne. Pogreb bo danes ob 17 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — V starosti 57 let pa je umrla v Magdalenski ulici 19 soproga čevljarskega mojstra Ivana Černy. Pogreb bo jutri ob 17 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Blagima rajnkima svetila večna luč, žalujočim naše globoko sožalje!

□ **V važnih gospodarskih in gostilničarskih zadevah,** ki se tičejo predvsem Maribora, pa tudi radi razstave slovenskih mest v Ljubljani, je bila v Ljubljani pri banu in podbanu posebna deputacija, v kateri so bili hotelir in občinski svetnik A. Oset, restavrater I. Povodnik ter tajnik zveze gostilničarskih zadrug Peteln.

□ **Gadja zalega v izložbi.** Šitri gade je ujel pri Bresternici znani mariborski nagačevalec Josip Zieringer. Preživljal jih bo dva meseca, potem pa jih bo nagačil. Zaenkrat so razstavljeni v izložbenem oknu na Frankopanovi cesti.

□ **Velik plaz kamenja je zasul** v Cerkovcah posestnikovega sina Pobradinška. Njegovi tovariši, ki so bili z njim vred zaposleni pri kopanju velike jame, so ga takoj odgrebli ter mu nudili prvo pomoč. Poškodbe, ki jih je dobil Pobradinšek, so tako težke, da jim je baje tekom včerajšnjega dne popoldan podlegel, katere vesti pa ob času poročil še nismo mogli točno kontrolirati.

□ **Kradejo kakor srake.** Svedrovci zopet. V noči na sredo so udrli v skladiščne prostore tukajšnjega trgovca A. Arbeiterja na Radvanjski cesti ter odnesli okoli 150 enoliterskih — steklenic! Rokomavhe je pobrala noč. Vse kradejo: čolne, steklenice, dvokolesne svetiljke in celo česen tam zgoraj na koroški predmestni periferiji. Razgnati sršenovo gnezdo!

□ **Vsem je grozil** Rudolf R., ki ga je oni dan morala množica užugati, v splošni bolnišnici, radi česar so ga pustili aretirati, ker je s svojim obnašanjem in grožnjami povzročal med pacijenti razburjenje in vznemirjenje.

Celje

⊗ *Smrtna kosa.* V Gaberju št. 152 je v torek, dne 21. t. m. umrla Goršak Jožefa, delavka v Westenovi tovarni, v starosti 18 let. Naj v miru počiva; preostalim pa naše iskreno sožalje.

⊗ *Številne nesreče in nezgode.* V soboto, dne 18. t. m. je na Ostrožnem pri Celju 7 letni sin cinkarniškega skladiščnika v Gaberju Janez Pleterski padel z drevesa in si poškodoval roko. — V nedeljo, dne 19. t. m. je padel 60 letni prevžitkar Ignacij Tepež iz Št. Ilja pri Velenju čez stopnjice ter si zlomil desno roko. — Isti dan je padel Mahne Ivan, 65 letni delavec pri stavbeniku Neradu, doma v Zavodnji št. 34 z lestve in si levo roko nalomil. — Repinšek Jožef, 70 letni prevžitkar v Braslovčah, si je v torek, 21. t. m. pri padcu zlomil levo nogo. — Vsi ponesrečenci, razen Pleterskega, ki se nahaja v domači oskrbi, se zdravijo v javni bolnišnici v Celju.

⊗ *Požari na dnevnem redu.* Včeraj dopoldne okrog 10 je bilo celjsko gasilno društvo zopet alarmirano radi požara v Dramljah pri Št. Jurju ob juž. žel. Gasilci so takoj odhiteli s svojimi avtomobili v smeri proti Dramljam, a so se morali čez poldrugo uro zopet vrniti, ne da bi kaj opravili, ker zopet niso mogli priti na kraj požara, ker ni bilo ceste in potem tudi niso mogli ugotoviti, kje da gori. Izgleda, da so delavci kje v gozdu ali ob robu gozda zažgali dračje, ki je zgorelo s silnim plamenom, tako da je od daleč izgledalo, da je velik požar. Ob tej priliki opozarjamo ljudi, da naj bodo previdni s sežiganjem dračja pri gozdovih, ker ima zakon o gozdovih zelo stroge določbe zaradi povzročitve gozdnih požarov, tudi če nastanejo samo zaradi malomarnosti.

Rogaška slatina

V soboto in nedeljo 25. in 26. julija se bo vršila proslava v čast sv. Ani, zaščitnici zdravilišča. Na predvečer bo svečanostna proslava z ognjemetom ob spremljevanju godbe v parku. V nedeljo pa bo v veliki dvorani Zdraviliškega doma tradicionalni Anin ples in po predpripravah sodeč, ne bo zaostal za eleganco prejšnjih let. Za plese se pripravljajo, kakor čujemo, odlični krogi v Mariboru, Celju, Krapini, Zagrebu in drugod.

Kamnik

Prijava tujcev. — Ponovno se opaža, da hoteli in gostilne, pa tudi zasebni stanovalci ne prijavljajo tujcev v 24 urah po prihodu. Prijavo je v tem času pod kaznijo podati pri mestnem županstvu, tujsko-prometnem društvu pa že radi evidence stanovanj. Vsled neprijavljanja ima razen tega tudi tukajšnja pošta velike težkoče pri dostavljanju pisem in denarja, namenjenega letoviščarjem. Pozivamo tedaj vse gostilničarje in hišne posestnike, letoviščarje pa prosimo, da se vrše tozadevne prijave in odjave odslej točno brez zamude. — Tujsko-prometno društvo v Kamniku.

Šoštanj

Tatvina. V noči od sobote na nedeljo je bila izvršena v podružnici trgovine Mravljak v Topolšici precejšnja tatvina. Tatovi, bila jih je cela družba, so s sekiro in drugim orodjem vlomili v tgovski lokal in odnesli različnega blaga v vrednosti 6000 Din. Orožništvo je že aretiralo nekega 20-letnega M. P., ki je dejanje priznal, obenem pa je izdal tudi druge tovariše, ki so bili soudeleženi pri tatvini.

Stara Loka

Pod farno cerkvijo še popravljajo cesto. Dogotovili so betonski zid. Sedaj pa delajo jarek. Cestni varljar že čaka, da bo potlačil gramoz, toda tlakovati še niso začeli.

Dežja več kot mesec dni nismo imeli. Otava in drugi poljski pridelki bi bili gotovo uničeni, če se ne bi nas Bog usmilil in nam dal blagodejnega dežja.

Bivši Strahlov grad, ki ga je kupil tukajšnji lesni trgovec g. Dolenc, so začeli zunaj prenavljati. V njem so nastanjeni gg. častniki.

Tujci tudi precej zahajajo k nam. Vsakdo si gre gotovo ogledat lepo farno cerkev in stare spomenike, ki so vzidani v cerkvenem zidu.

Mednarodni zadružni tečaj

Freidorf b. Bassel, 17. julija.

Drugi teden zadružnega tečaja je bil otvorjen z nagovorom predsednika zveze švicarskih konzumov, dr. B. Jaeggi-ja. V svojem nagovoru je orisal, v koliko je bilo mogoče in potreba še izpopolniti zadružno organizacijo konzumentov. Vzporedno z izpopolnitvijo organizacije pa mora iti vzgoja človeštva, da bo mogoče doseči cilj socialne pravičnosti, za katerim stremi zadružništvo. Veliko važnost je v zadružništvu polagati na varčevanje. Treba je zbirati kapital, kajti denar vlada svet, in ta zadružni kapital bo nadomestil privatni kapital, ki mu je bistvo izkoriščanje. »Zadruga naj bo kraj, kjer vlada ljubezen do bližnjega, mir in svoboda. To nam mora biti vedno pred očmi. Kakor si v zadrugi vsak posameznik sam pomaga, pomaga tudi drugim. Medsebojno razumevanje in vzajemna pomoč sta potrebna v zadrugi. To doseže le ljubezen do bližnjega. Ljubezen naj v zadrugi kaže pot, tista ljubezen, ki sama sebe premaga, ki je pripravljena na delo in na žrtve. Več ljubezni potrebujemo!«

Besedam govornika so poslušalci navdušeno pritrjevali, saj menda ni nihče bolj upravičen, da izreče take besede kot B. Jaeggi, ki vse svoje delovanje uravnava v tem smislu in ki mu je največje zadoščenje, kadar more komu napraviti kako veselje. B. Jaeggi je star zadružni delavec, že dolga leta dela v dobro uspevajoči zadružni organizaciji. Zato so njegove besede toliko pomembnejše, ker dokazujejo, da za napredek zadružništva niso potrebni samo zunanji, materijelni uspehi, ampak da je za uspeh zadružnega dela najmanj toliko potreben pravi zadružni duh, ki naj to delo vodi in vodi.

Vsa predavanja drugega tedna so imela za predmet vprašanje sodelovanja organiziranih konzumentov in producentov. O tem vprašanju so govorili dr. Franquet, šef zadružne sekcije pri mednarodnem uradu dela, profesor Hall od angleške zadružne zveze v Manchestru, dr. de Balogh, glavni ravnatelj blagovne centrale »Hangya« v Budimpešti, g. Lustig, predsednik češke velenakupne centrale in g. Poisson, podpredsednik mednarodne zadružne zveze. Ne bom navajal vsebine vsakega posameznega predavanja, ampak hočem podati le glavne misli, ki so jih predavatelji izrazili o tem problemu.

Pri vprašanju sodelovanja organiziranih konzumentov in producentov obstoja bistvo v skrajšanju poti od produkcije, mišljena je to kmetijska produkcija, pa do konzuma. Sedaj se nahaja med producenti in konzumenti cela vrsta posredovalcev, kateri hočejo za to posredovanje imeti plačilo. Z izločitvijo posredovalcev bi imeli korist producenti in konzumenti, ker bi odpadli stroški posredovanja. Cena bo mogla biti za konzumente nižja, seveda ne za vso razliko stroškov, ampak le za en del, ker bi drugi del šel v korist producentom, ki bi dobili višje cene za prodane produkte.

Direktni stiki na zadružni podlagi med kmetijsko produkcijo in konzumom, niso bili že od začetka zamišljeni kot stiki med kmetijskimi in konzumnimi zadrugami. Konzumno zadružništvo, predvsem angleško, je samo skušalo organizirati kmetijsko produkcijo na lastnih posestvih. Angleška velenakupna centrala je zato nakupila plantaže čaja in posestva v Kanadi. Vendar pa je obrate v Kanadi, kjer se je pridelovalo žito, opustila in zemljiš prodala, ker produkcija v lastni režiji ni bila rentabilna. Misel na lastno kmetijsko produkcijo slopa sedaj v ozadje, ter se vedno bolj povdarja potreba, da stopi konzumno zadružništvo v direktne stike s kmetijskim.

Tudi mednarodna zadružna zveza se je postavila na to stališče ter si je nadela nalogo, da te stike sistematično izpopolni in organizira. Stiki med kmetijskim in konzumnim zadružništvom sicer tu in tam že obstojajo, celo mednarodni, a so čisto slučajni in samo trgovskega značaja. Treba pa je, da ti stiki postanejo stalni in, da se postavijo na zadružno podlago. Organizacijo bi bilo izvesti s pomočjo mednarodne velenakupne zadružne centrale in mednarodnih zadružnih agentur v kolikor bi šlo za mednarodne stike, dočim bi v posameznih državah urejevale medsebojno razmerje zadružne organizacije producentov in kozumentov. V nekaterih državah je to razmerje že urejeno. V Čehoslovaški n. pr. obstoja med blagovnima centralama kmetijskih in konzumnih zadrug dogovor, ki ureja medsebojni trgovski promet. Ta dogovor vsebuje tudi točko, po kateri se obe centrali zavezujeta kupovati ena od druge vse produkte, ki jih prodajata. Pri enakih cenah in enakih pogojih dajata prednost medsebojnim ofertom.

Vprašanje sodelovanja producentov in konzumentov seveda ni brez težav. Predpogoj za to sodelovanje je, da je organizacija producentov izvedena. To je že doseženo v nekaterih državah, drugod bo treba to organicacijo šele izvesti.

Glede metod za uspešno delo kmetijskih vnovčevalnih zadrug smo si že na jasnem. Eden izmed glavnih principov je, da se za vsak posamezni produkt, oziroma več sorodnih produktov, ustanovijo posebne zadruge, ki tvorijo potem svoje posebne zveze. Drugo načelo je obveznost dobave s strani članov, tretje načelo pa je poenotenje produktov, to je s produkti se ne ravna individualno, ampak se na podlagi klasifikacije razdele velike množine v enotne vrste, s čimer se olajša vskladiščenje, manipulacija in prevoz ter se cel proces poceni.

Interes producentov zahteva, da pridejo njihovi produkti do konzumentov po najkrajši poti. V deželah kjer obstoja dobro organizirano zadružništvo s mrežo podeželskih zadrug, bo to skrbelo za vnovčevanje produktov. Tam pa, kjer ima kmetijsko zadružništvo prodajno organizacijo, ki sega do konzumentov n. pr. deloma mlekarsko zadružništvo, ne bi bilo gospodarsko proces vnovčevanja povečati še s konzumnimi zadrugami. Za vsak posamezen slučaj bo treba poiskati najprimernejši in najboljši način vnovčevanja. Stiki med kmetijskim in konzumnim zadružništvom bi se dali vpostaviti v vprašanju financiranja žetve. Angleško kozumno zadružništvo to financiranje že vrši s tem, da daje organizacijam producentov v Avstraliji in Novi Zelandiji znatne kredite.

Največja ovira sodelovanju producentov in konzumentov bo brez dvoma vprašanje cen. Producenti hočejo drago prodajati, a konzumenti pa poceni kupiti. Toda tudi ta težava ni nepremagljiva. Več ali manj bo to sodelovanje navezano na cene, ki obstojajo na trgu. Toda z izločitvijo posredovalcev bo producentom mogoče doseči boljše cene, kot pa so jih dosegli pri trgovcih s tem, da bodo krodajali konzumentom cenejše, kakor pa bi ti plačali trgovcem. Tako bo zadružništvo pripomoglo k rešitvi za kmetijstvo perečega vprašanja prodaje pridelkov.

Mislim, da se mi je s tem posrečilo podati vsebino predavanj, ki so obdelovala ravno za sedanji gospodarski položaj tako zanimiva in aktualna vprašanja. Želeti je le, da bi zadružno delo v tej smeri bilo čim intenzivnejše, kajti ni dvoma, da bo ravno zadružništvo moralo doprinesti, če že ne glavni, pa vsaj znatni delež za konsolidacijo gospodarstva.

S tem bi svoje poročilo o 11. zadružnem tečaju izčrpal. Tečaj je bil zaključen z banketom, ki ga je udeležencem priredila zveza švicarskih konzumov, katera ima veliko zaslugo na tem, da je tečaj lepo uspel.

Vlado Valenčič

Gostilničarska pivovarna v Laškem

Pretekli teden so se mudili v Laškem inženerji tvrdke Novak in Jahn iz Prage, ki imajo nalog do 31. VII. 1931 izvršiti strojne načrte, na podlagi katerih se bodo tekom nadaljnih 14 dni izvršili stavbeni načrti. Takoj nato se bo stavba oddala v izvršitev ter se bo z delom pričelo nepreklicno meseca septembra t. l.

Že pred dobrim tednom je upravni svet predložil ravn. drž. žel. v Ljubljani potrebne načrte za industrijski tir in se vsak dan pričakuje razpis komisije. Industrijski tir se bo takoj napravil. Vplačila se vršijo redno. Nova subskripcija s povišanjem glavnice na Din 15.000.000.— se vrši proti pričakovanju uspešno. Gostilničarji pa tudi drugi pridobitni krogi dobivajo bolj in bolj zaupanje v podjetje. Pričakovati je, da bo do 15. avgusta podpisana nadaljna glavnica, kakor je bilo sklenjeno na ustanovnem občnem zboru.

Pozivamo vso slovensko javnost, naj ne zadržuje naše akcije, naj pridno podpisuje nove delnice in naj vplačuje že podpisano glavnico. Gostilničarska pivovarna d. d. Laško.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Mravca Josipa, trgovca z gumeno robo v Mariboru: roka 3. septembra in 28. avgusta.

Konkurz je razglašen o imovini premogovnika »Peklenica« Karla Vargazona k. d. in osebno Karla Vargazona, trgovca v Čakovcu, sedež podjetja je v Murskem Središču. Rok za prijavo terjatev je do 30. julija, narok je 25. septembra.

Oddaja krovskih del na skladišču št. XIV. na Ljubljanskem polju se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 10. avgusta t. l. pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Nova enota naše trg. mornarice. Podjetje kap. Luke Miloševića v Kotorju je kupilo svoj tretji parnik, ki bo pod imenom »Gjuro Miloševič« vozil v Levanto. Ima 2784 neto in 4450 brutoton, hitrosti pa 10 milj na uro; zgrajen je bil leta 1905.

Borza

Ljubljana, 22. julija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji bili večinoma čvrstejši. Promet je bil znaten, posebno v devizi Trst, v kateri je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana. Amsterdam 2274.50—2280.89, Bruselj 786.18—788.54, Curih 1097.25—1100.75, Dunaj 793.41—795.81, London 273.76—274.58, Newyork 5632.14—5649.14, Pariz 221.53—222.19, Praga 167.16—167.66, Trst 295.15—296.05.
singfors 12.91.

Zagreb. Amsterdam 22.7405—22.8089, Dunaj 793.71—795.81, Bruseli 786.18—788.54, London 273.76—274.58, Milan 295.15—296.04, Newyork kabel 56.4314—56.6014, ček 56.3214—56.4914, Pariz 221.53—222.19, Praga 167.16—167.66, Zürich 1097.25—1100.55. — Skupni promet brez kompenzacij 16 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2274.05—2280.89, Bruselj 786.19—788.55, Curih 1097.25—1100.55, Dunaj 793,41—795.81, London 273.76—274.98, Newyork 56.3214—56.4914, Pariz 221.51—222.19, Praga 167.16—167.66, Milan 295.15—296.05, Stockholm 15.0871—15.1325.

Curih. Belgrad 9.095, Pariz 20.17, London 24.96, Newyork 514.75, Bruselj 71.65, Milan 26.90, Madrid 47.20, Amsterdam 207.30, Dunaj 72.31, Stockholm 137.55, Oslo 137.40, Kopenhagen 137.40, Sofija 3.725, Praga 15.24, Varšava 57.65, Budimpešta 90.025, Atene 6.65, Carigrad 2.435, Bukarešta 3.055, Hel-

VREDNOSTNI PAPIRJI

Tendenca za državne papirje je bila danes zopet slabejša in je vojna škoda popustila na bazo 360. Tudi za decemberski termin je škoda nazadovala. Promet je bil znatnejši kakor včeraj in je prišlo do zaključkov tudi v 7% inv. posojilu in begl. obveznicah. Med bančnimi papirji je bila v Zagrebu danes zaključena Narodna banka po 6.350, v Belgradu pa po 6.400. Neizpremenjena je ostala Unionbanka, zaključena po 150, dočim v ostalih bančnih papirjih ni prišlo do zaključkov pri neizpremenjenih tečajih. Med industrijskimi papirji je prišlo do zaključkov samo v delnicah Drave po neizpremenjenem tečaju 235. V ostalem ni bilo izprememb.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 89 bl., 7% Bler. pos. 78 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 120 d., Prištediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 120 d., Stavbna 40 d., Ruše 145 d.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 84.50 bl., agrarji 50 bl., vojna škoda 353—365 (363), kasa isto, 12. 368—370 (376, 370, 378, 367), 8% Bler. pos. 86.50—87.75 (87), 7% Bler. pos. 75.50—76 (76, 75.50), 7% pos. Drž. hip. b. 76 d., 6% begl. obv 60.50—61.50 (61).

Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Katolička 33—36, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120—123, Medjunarodna 68 d., Narodna 6350—6400 (6350), Obrtna 36 d., Prištediona 957.50—965, Srbska 190—192, Zemaljska 120—122. — Industrijske delnice: Nar, šum. 25 d., Guttmann 110—118, Slaveks 25 d., Slavonija 200 d., Danica 65—70, Drava 235—236 (235), Šečerana Osjek 225—235, Nar. ml. 25 bl., Osj. ljev. 200 d., Brod. vag. 30 d., Union 55 d., Vevče 120 d., Isis 46 bl., Ragusea 300—340, Oceania 190 d., Jadr. plov. 520 bl., Trboveljska 221—235.

Belgrad. Narodna banka 6.400, 7% inv. pos. 84.50 d. (50.000), agrari 44.50—45 (122.000), vojna škoda 361—363 (200 kom.), 7. 362 (200 kom.), 12. 375—376 (1000 kom.), begl. obv. 61.50 (200.000).

Dunaj. Don. sav. jadr. 93.03, Wiener Bankverein 14.40, Escompteges. 149, Živno 80.50, Aussiger Chemische 122, Alpine 14.60, Trboveljska 28.50, Leykam 2.

Žitni trg

Novi Sad. Ječmen: bč., sr. novi 63-64 kg 107.50—112.50. Koruza: bč. 102.50—105, bč. okol. Sombor 102.50—105, ban. 96—98, sr. okol. Indijja 102.50—105, sr. okol. Šid 103—106. Vse ostalo neizpremenjeno Tendenca: mirna. Promet: 54 vag.

Tako morate jemati solnčne in zračne kopelji!

Pred solnčenjem, toda ne z mokrim telesom, nadrgnite se temeljito s

NIVEA-CREME
NIVEA-ULJE (olje za kožo in masažo)

Oboje vsebuje - čisto svoje vrste - eucerit sestavino za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje potemnjuje polt, tudi ako je nebo oblačno. Nivea creme Vas ohlaja pri vročini, Nivea-olje Vas varuje ob slabem vremenu pred hladom in s tem tudi pred prehladom. Zato morete tudi v času neprijetnih dni izpostaviti svoje telo svetlobi, zraku in vodi.

Nivea creme Din 5·— do Din 22·—. Nivea olje Din 25·—, Din 35·—.

Proizvaja: Jugosl. P. BEIERSDORF & CO., d. s. o. j., MARIBOR, Gregorčičeva ulica št. 24.

Dnevna kronika

Koledar

Četrtek, 23. julija: Apolinarij, škof, mučenec.

Novi grobovi

† **V Ljubljani** je umrl g. dr. Stanko Novak, tajnik banske uprave in rezervni kapetan I. razr. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† **V Ljubljani** je v voj. bolnišnici umrl orožniški podnarednik Alojzij Gojčič, star šele 38 let. Pokojni je stalno služboval v logaškem okraju, največ v Logatcu in na Rakeku. Bil je zelo priljubljen med svojimi tovariši, pa tudi med prebivalstvom. Pokopali so ga 21. t. m. na pokopališču pri Sv. Križu. Njegovega pogreba so se v obilnem številu udeležili njegovi tovariši, pa tudi mnogo drugega občinstva. Bog mu daj večni počitek! Ženi pokojnika, ki je v tako kratkem času izgubila svojega ljubljenega moža, naše sožalje!

Glede romanja na Brezje

obveščamo izletnike glede vožnje tem potom:

1. **Dolenjci** naj pridejo na vlak, ki odhaja iz Metlike 10.12 v soboto, iz Črnomlja 10.41, Semiča 11.04, iz Novega mesta 11.48, iz Trebnjega 12.31. Za ta vlak smo priglasili 1321 udeležencev, zato prevzamemo odgovornost samo za one, ki potujejo s tem vlakom, da dobe sigurno prostor. Ta vlak bo vozil po kratkem odmoru v Ljubljani direktno na Otoče-Brezje. Z jutranjim vlakom naj potujejo samo oni, katere so župni uradi priglasili za ta vlak na Prosvetno zvezo.

2. **Na progi Kočevje—Grosuplje** naj vstopijo udeleženci na vlak, ki odhaja 11.33 iz Kočevja v soboto. Ta vlak bo imel posebno garnituro za 300 oseb in bo pravtako imel direktni priključek na Otoče-Brezje.

3. **Na progi Brežice—Zidani most** naj pridejo udeleženci k vlaku, ki odhaja iz Brežic 10.02 v soboto, Videm-Krško 10.14, Radeče 11.05, Zidani most 11.18. Tudi ta vlak bo imel posebno garnituro za 827 udeležencev. Udeleženci, ki vstopajo od Zidanega mosta do Ljubljane pa morajo priti na vstopno postajo eno uro pred rednim vlakom, kajti iz Zidanega mosta vozi posebni vlak tričetrt ure pred rednim vlakom, ki odhaja iz Zidanega mosta ob 12.09.

4. **Na progi Rakek—Ljubljana** naj vstopijo udeleženci na postajah k vlaku, ki odhaja iz Rakeka 12.22 v soboto. Za ta vlak je rezerviranih 500 prostorov. Vsi ti, ki potujejo z zgoraj omenjenimi vlaki, se bodo odpeljali z Otoč v nedeljo popoldan med 3. in 4. uro. Podrobne podatke glede odhoda objavimo jutri. P. t. župni uradi se naprošajo, da kolikor mogoče obveste udeležence glede vlakov. Ostali vlaki bodo sicer ojačeni, vendar ne prevzamemo nikake odgovornosti glede prostorov.

Ostale vesti

— **Iz Rogaške Slatine.** V torek dopoldne je obiskal Rogaško Slatino g. predsednik vlade general Peter Živković. Ogledal si je vse zdravilliške naprave in se o njih zelo pohvalno izrazil. Popoldne ob pol 4 se je zopet odpeljal. — Iz Splita je dospel naš stari gost msgr. Bulić. — Po daljšem bivanju sta nas zapustila minister dr. Frangeš in predsednik zagrebške trgovske zbornice Arko.

— **Za pogorelce v Nadlesku** je darovala »Svetovidova četa skavtov« v Grižah pri Tržiču, stopetdeset dinarjev. — Bog plačaj!

— **Drugi veliki romarski shod pri Materi božji v Zagorju pri Kozjem** se bo letos vršil v dneh 8. in 9. avgusta, to je drugo soboto in drugo nedeljo v avgustu. Obenem naznanjamo vsem častilcem Zagorske Matere Božje, da bo odslej naprej v Zagorju drugi romarski shod, takoimenovana leskovška nedelja, redno vsako leto drugo nedeljo v avgustu. — Župni urad M. B. v Zagorju, dne 21. julija 1931. — Jurij Pribožič, župnik.

— **Pozor lovci!** Okrajno načelstvo v Kranju je vsled dopisa poveljstva obmejne čete v Celju z dne 14. jul. t. l. obvestilo gorenjsko podružnico Slov. lovskega društva, da je lovcem pristop k avstrijski meji bližje od 500 metrov brezpogojno zabranjen in smrtno nevaren. — Gorenjska podružnica S. L. D.

— **O kolesarski nesreči,** ki se je pripetila 36-letnemu Jakobu Pristovu z Bleda, nam sporoča g. Jakob Legat iz Zabreznice 39, Gorenjsko, sledeče: Na dan nesreče sem se peljal v službo s kolesom in srečal Pristova. Vozil je desno doli in jaz desno gori, tako da je bila vmes vsa širina ceste prosta. Ko sem se oddaljil približno 50 korakov, sem začul za seboj padec v vodo in stokanje. Skočil sem s kolesa in ker nisem več videl Pristova, sem šel nazaj pogledat, kaj se je pripetilo. Zagledal sem pod mostičem luč njegovega kolesa v grmovju. Šel sem s svojo lučjo od kolesa iskat ponesrečenca, katerega sem komaj našel, zakaj bil je z glavo zarit pod rušjem in skalo in čezenj je tekla voda. Skušal sem ga potegniti za noge, pa ni šlo. Nato sem prijel pod život, da sem dosegel roke ter ga na ta način izvlekel iz kritičnega položaja. Poskusil sem z umetnim dihanjem, a zaman, od sebe ni dal nobenega znaka življenja. Šele, ko sem ga za glavo tresel, je zagrgralo v njem, kar mi je pričalo, da je še živ. Nato so prišli po cesti drugi delavci, katere sem prosil, da so mi pomagali ponesrečenca nesti do bližnje gostilne, odkoder so ga potem prepeljali v bolnišnico.

— **Uradniško mesto** je razpisano pri mestni upravi ptujski. Pogoj za podelitev mesta je popolno znanje knjigovodstvenih poslov. Pravilno opremljene prošnje z navedbo zahtevkov je vlagati pri mestnem načelstvu v Ptuju do najkasneje 10. avgusta t. l.

— **Služba policijskega stražnika** je razpisana pri mestni občini ptujski pod pogoji, ki se zahtevajo za državne policij. organe. Prošnje z dokazili o predizobrazbi in dosedanji zaposlenosti je vlagati pri mestnem načelstvu Ptuj do 1. avgusta t. l.

— **Izšel je za današnje čase** prav posebno aktualen prevod papeževe okrožnice »Rerum novarum« z obširnim komentarjem P. dr. A. Tominca. Cena broširanemu izvodu 32.—, vez. 45.— Din. Naroča se pri Delavski založbi, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22/I.

— **Zastrupljenja z gobami** se najbolj gotovo obvarujemo, ako znamo ločiti užitno gobo od strupene. To pa se najlažje zgodi ako poznamo gobe nele po imenu, ampak tudi po barvi in lastnostih. V knjigi: **Naše gobe,** ki jo je spisal naš priznani strokovnjak Ante Beg, so opisane vse vrste gob, ki rastejo po naših gozdovih in so ravno v tem letnem času prav vsakemu brezplačno na razpolago, treba je le stopiti v gozd in jih poiskati. Poleg opisa vsake gobe najdemo v knjižici tudi slike vseh gob v naravni barvi, tako, da ni mogoča zamenjava. Slike je izvršil ravnatelj Dragotin Humek. Poleg tega najdeš v knjižici tudi obilo receptov, kako pripravljamo gobe za okusno jed, dalje navodila kako gobe nabiramo, sušimo in konserviramo. Za vsako gospodinjo, kuharico in nabiralca gob je knjiga velike važnosti in jo toplo priporočamo. Cena Din 50, in se dobi v Jugoslovanski kjigarni v Ljubljani.

— **»Nova zdravstvena zakonodaja«,** zbirka zakonov, uredb in pravilnikov, zbral in uredil Janko Dolžan, uradnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje kralj. banske uprave v Ljubljani. Cena obsežni v celoplatno vezani in okusno opremljeni knjigi znaša Din 80. Ves obširni zakonodajni program, ki ga je sicer treba iskati in zbirati iz službenih novin in posameznih številk službenega lista, je smotreno urejen v osmih poglavjih in podan v enotni zbirki, ki je opremljena s točnim stvarnim kazalom. Knjiga je izredno važna in potrebna ne le posamezniku, zdravniku, lekarnarju, uradniku, temveč tudi vsem javnim organom, predvsem pa občinskim ter šolskim upravam in zdravstvenim in drugim ustanovam. Vsled svoje smotrene ureditve bo ta knjiga zanesljiv svetovalec in dober vodnik pri vseh poslih, ki jih zakon predpisuje, pa so večini še nepoznani ali so jih vsaj še nevajeni. Knjiga, ki je vsega priporočila vredna, se naroča pri Dolžanu Janku v Ljubljani V, Poljanski nasip 52.

— **Pri zaprtju,** preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica izdatno izpraznjenje črev in osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef«-vodo z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Potenje nog in telesa!

Vsled vročine, težkega dela in hoje mnogim pot razjeda kožo na nogah in rokah ter med prsti na nogah, vsled česar nastajajo rane, volk, vnetje in otekline. Vse to naglo in zanesljivo izgine, ako se porablja

BARTULIČEVA ZDRAVILNA MAST

in zdravilni prašek, ki ju izdeluje stara v letu 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vladko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20. **Cena ene škatlje masti 10 Din, cena ene škatlje praška 6 Din. Dobiva se v vsaki lekarni.**

Belokrajnski kotiček

60 letnica gasilnega društva v Metliki. Prvo v tej okolici in tudi sploh med prvimi je bilo metliško gasilno društvo ustanovljeno leta 1871. Začelo je s skromno ročno brizgalno, od leta do leta je napredovalo in ima sedaj močno motorno brizgalno, ki kar hitro in uspešno vrši svoje delo. Ob 60 letnici žive še trije člani, ki so pristopili že ob ustanovitvi: gg. Štupar, Barbič in Okorn. 60 letnica se je obhajala z veliko slovesnostjo in se je je udeležilo impozantno število gasilcev iz cele Bele krajine. Prav iz Starega trga so poslali svoje zastopstvo. Tudi iz sosednje hrvatske okolice so prišli številni gostje. Tudi nekaj ljubljanskih obrazov je bilo videti. Slovesnost se je pričela že na predvečer s slavnostnim obhodom po mestu. V nedeljo dne 19. julija pa se je svečanost pričela s sv. mašo, potem je bilo zborovanje na trgu, popoldne ga glasna in vesela ljudska veselica na grajskem vrtu, ki je društvu prinesla precej čistega dobička.

Spet eden manj! Zapeli so zvonovi v Drašičih, pa smo postali in rekli: naj v miru počiva! Pa nismo vedeli komu velja. Zvedeli pa smo, da je to župnik Anton Bratina, po svojih sorodnikih iz Drašič, rojen v Ameriki. Pred 4 leti je imel novo mašo, bil je že župnik v Stealtonu, pa ga je Bog že poklical k sebi.

Metliška elektrika sveti. Brez ceremonij in parade se je vršila pretekli teden preizkušnja naprave, tako da niti ne bi opazili kdaj, če bi nas luči same, ki so jih izjemoma nažigali in ugašali, ne spominjale, da Metliki vzhaja električni dan. Vsi ki so na vod priključeni, že lahko svetijo. Ne vemo pa še sedaj, kako bo ta luč draga. Sveti pa lako močno in enakomerno.

Ali imamo brate v vsemirju?

Od davna se človek peča z vprašanjem, če ima brate na kaki zvezdi v vsemirju. Moderna znanost daje na to vprašanje le nekaj migljajev o svojih opazovanjih. Znani angleški fizik in astronom A. S. Eddington piše o tem v svoji knjigi. »Slika sveta v luči fizike«:

Kolikor vemo, utegne biti Venera (večernica — danica) vsekakor sposobna, da se razvija na njej življenje, ki je podobno našemu. Približno tako velika je, kakor zemlja; solncu

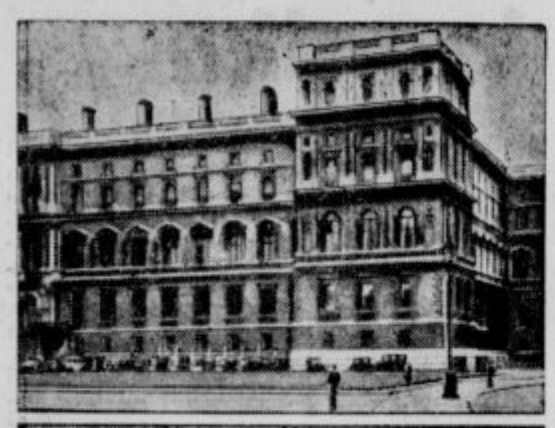

Londonski zunanji urad z »Locarnsko dvorano« (spodaj), v katerem se vrši konferenca sedmerih držav.

je nekoliko bliže nego zemlja, a zato njeno podnebje najbrže ni toplejše, ozračje pa zadosti gosto. Čudno je, da se doslej spektroskopičnemu raziskavanju še ni posrečilo v zgornjih zračnih plasteh odkriti kisika, tako da se vzbuja domneva, da na tem planetu kisika sploh ni; toda zaenkrat še ni mogoče izvajati kakega določenega zaključka. Morda je mogoče, da bi na večernici, če bi se kako preselili nanjo, živeli dalje, ne da bi morali bistveno izpremeniti način svojega življenja. Samo za zvezdoslovce je večernica zelo neugodna, ker je neprestano zavita v oblake in meglo. To je tudi vzrok, da ni mogoče najti na njej določenih znakov, po katerih bi se dalo ugotoviti, kako hitro se vrti okrog svoje osi in v kateri smeri leži os.

Tu se je vredno spomniti čudne teorije, dasi je seve morda ni preresno jemati. Mislili so, da bi utegnila biti velika tihomorska globel rana, ki je nastala o priliki, ko se je luna odtrgala od zemlje. Ta globel ima očividno važno nalogo, da sprejema vase odvišno vodo, in če bi se kako zasula in poravnala, bi voda zalila vse celine. Tako bi se imeli torej luni zahvaliti za kopno na zemeljskem planetu. Večernica pa nima nikakega svojega meseca, in ker je drugače v marsičem podobna zemlji, bi smeli morda sklepati, da je večernica svet, ki ga celega pokriva ocean in da so na njej ribe in druge morske živali najvišje razvita bitja.

Mars je edini planet, katerega trdo površino moremo opazovati in tako se posebno nanj osredotočuje vprašanje, če žive na njem ljudje ali vsaj njim podobna bitja. Ker je znatno manjši, so na njem gotovo tudi pogoji znatno drugačni; toda obe najvažnejši potrebi za življenje — voda in zrak se nahajata na njem, čeprav v nezadostni množini. Marsovo ozračje je redkejše nego naše, toda po svojem sestavu morda primerno. Tudi je dokazano, da vsebuje kisik. Oceana Mars nima. Razmejitve na površini ne pomenjajo menjavanja vode in kopnega, marveč se od rdeče puščave loči neka temnejša površina, ki je morda vlažna in plodna.

Nekaj posebnega so na Marsu bele tečajne kape, ki ne morejo biti drugega nego sneg. Vendar mora ležati sneg samo na vrhu, ker poleti popolnoma skopni. Od časa do časa kažejo Marsove fotografije nedvomne oblačne like, ki začasno zakrijejo obsežne pokrajine, vendar prevladuje na Marsu običajno jasno vreme. A tudi če ni oblakov, je ozračje megleno, kar je W. S. Wright s fotografijami točno dokazal.

V zadnjem času so se strokovnjaki zelo pečali s temperaturo na Marsovi površini. Marsovo površinsko toploto moremo meriti neposredno na tistih delih, ki jo izžarja do nas. Vendar uspehi raziskovanj niso tako soglasni, da bi si mogli čisto določno predstavljati tamkajšnje podnebne razmere. Seveda je nedvomno velika razlika med dnevno in nočno temperaturo in med posameznimi širinami, vendar vse kaže, da mora prevladovati precejšen mraz. Celo na ekvatorju pade toplota po solnčnem zahodu pod ničlo. Po današnjih dognanjih bi bilo torej dvomiti, da bi imelo organsko življenje na Marsu potrebne pogoje.

Na vsak način pa kaže Marsova površina v teku leta izpremembe, ki bi utegnile prihajati le od letnih časov in kakoršne bi nedvomno morali opaziti na zemlji morebitni Marsovi prebivalci. Čimbolj napreduje gori pomlad — ki seveda ni istovetna z zemeljsko pomladjo — tembolj se na eni polobli širijo temna mesta, ki so izprva maloštevilna in slaba, potem pa rastejo in se odražajo čimdalje krepkeje. Leto za letom so taiste pokrajine, ki skoraj isti dan Marsovega koledarja začno temneti. Vsekakor ni izključeno, da so vzroki tem izpremembam anorganski — to je, da mrtva površina le zaradi spomladnega dežja dobi temnejšo barvo; a verjetnejše je, da smo vsako leto priča, kako na Marsu ozelene gozdovi in travniki, kar nam je tako znano in domače na zemlji.

Dejstvo, da se v Marsovem ozračju nahaja tudi kisik, bi bil nadaljna opora za mnenje, da živi na tem planetu vsaj rastlinje. Vpoštevajmo to-le: Prost kisik se veže z mnogimi elementi, kamenje zemeljske skorje ga pohlepno sprejema. Če bi ne bilo rastlin, ki kisik zopet izsrkavajo iz tal in ga vračajo zraku, bi sčasoma kisik popolnoma izginil iz zemeljskega ozračja. Če se torej v Marsovem ozračju nahaja kisik, moremo pametno sklepati, da igra rastlinstvo na Marsu enako vlogo kakor na zemlji.

Če pa moremo s precejšnjo gotovostjo sklepati, da je na Marsu rastlinje, je stvar glede umnih bitij docela temna in z ničemer pojasnjena. Pokojni profesor Lowell je bil si-

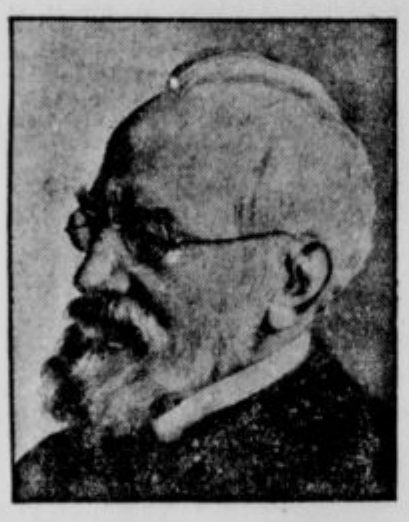

Prof. Lujo Brentano, najstarejši nemški narodni gospodar in nečak pesnika Klemena Brentana, ki je umrl v starosti 87 let. L. 1871 je napisal zgodovino angleških strokovnih društev in utrl pot nemški socialni politiki.

cer mnenja, da predstavljajo bolj ali manj ravne črte, ki jih je videti na Marsovi površini, umetno namakanje pokrajin, kar bi pričalo o znatni civilizaciji Marsovih prebivalcev. Toda ta fantastična teorija v znanstvenih krogih ni našla veliko soglašanja in ji bo mogel le malokdo pritrditi.

Ob sklepu le še to: Po vsem svojem licu je Mars planet, ki ima že davno za seboj svojo mladost. In ni verjetno, da bi bilo na dveh planetih tako različne starosti, kakor sta zemlja in Mars, biološki razvoj na taisti stopnji.

Sredi mokro-veselega popivanja je začel Kovač iznenada glasno jokati.

»K-k-kaj pa ti je?« so prestrašeni vprašali pajdaši.

»Hja,« je jecljal Kovač, »t-t-tule sedim in pijančujem, da bi pozabil svojo st-st-staro, ko bom pa p-p-potem prišel d-domov, jo bom videl dv-dv-dvojno...«

Preizkus novih gumijevih čolnov za »Zeppelina«; čolni so napolnjeni z živežem in znanstvenimi instrumenti.

Pij XI. in tehnični napredek

Znano je, da je papež Pij XI. velik prijatelj tehničnega napredka; radio, letalo, avtomobil so deležni njegovega zanimanja. Zadnjič je bil pri papežu znani umetnik in svilotkalec Ravasi, da bi se papež z njim posvetoval o ohranitvi starih vatikanskih preprog. Ob tej priliki je omenil sv. oče, da so stari, na roko vezeni in z dragimi kameni okrašeni plašči izredno težki. Ravasi je nato stkal na svojih najnovejših statvah čudovito zlato tkanino, ki jo je sv. oče navdušeno pozdravil kot novo snov za bogoslužne plašče.

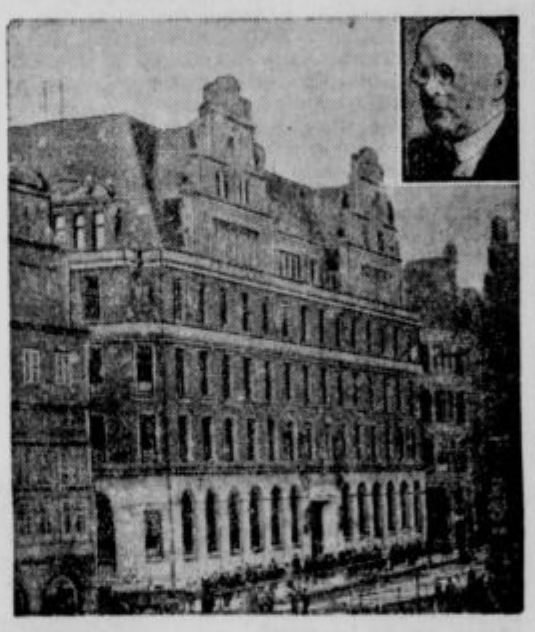

Banka I. F. Schröder v Bremenu, največja bremenska zasebna banka, ki je ustavila plačila; podrl jo je polom »Nordwolle«. Zgoraj: bankir Schröder.

Važec - žrtev plamenov

Prelepa slovaška občina s 600 hišami — Važec pod Tatrami je postala žrtev požara. Zgorela je cela velika vas, tako da je ostalo samo še 40 hiš. Ljudi je zgorelo šest, 18 je bilo težko ranjenih, gmotno škodo pa cenijo na 25 milijonov Kč. Neprecenljiva je pa škoda z narodopisnega stališča, ker je hranila ta vas nepotvorjeno slovaško narodno lice: okrašene hišice, narodne noše, vezenine in častitljive narodne običaje. Ležeča tik pod prekrasnimi Tatrami je bila vas pravi biser in noben tujec je ni zamudil obiskati; film je raznesel njene pestre lepote širom sveta. — Kako je ogenj nastal ni še dognano, dasi govori ljudstvo o zlobni roki.

Opice, kače, mačke v letalu

Nemška »Luft-Hansa« ima posebno letalo — »Junkers D 32« — s katerim prevažajo živali iz Berlina v London. Prevoznina znaša 1.75 M za 1 kg, a najmanjša teža je določena na 2 kg. Zadnji pot so z letalom odpravili v London: 2 kači za neki akvarij, eno opico za neko umetnico, 200 piscet za neko posestvo, eno kuno za nekega krznarja, eno angorsko mačko, enega močerada, eno želvo in eno rdečo ribo.

»Poglejte, gospa Komar, to je delo slikarja, ki je bil zadnjič pri nas na kavi.«

»Saj to se takoj vidi; natančno tako je mazal zadnjič presno maslo na kruh.«

Shaw na poti v Rusijo

Bernard Shaw se je na svoji poti v Rusijo za par dni ustavil v Berlinu, kjer doslej še nikoli ni bil, nato pa odpotoval dalje proti Varšavi. Z njim potujejo lord in lady Astor, lord Lothian in mister Tenneth. Na pripombo poljskih časnikarjev, da ga bodo skušali pridobiti boljševiki za komunizem, je Shaw skomignil z rameni, češ da je poznal Marxa, predno je bil Ljenin na svetu. V Rusiji ostane Shaw približno deset dni. Tačas dovršuje komedijo »Prelepo, da bi bilo res.«

Največji ropar sedanjega časa

Nedvomno je najoblastnejši in največji ropar sedanjega časa Lampeao, ki s svojo dobro organizirano tolpo že več let strahuje severni del Brazilije. Doslej mu še nobena oblast ni mogla do živega; v zadnjem času je vlada poslala proti njemu vojaško ekspedicijo, sestoječo iz dveh pehotnih bataljonov s topovi, strojnicami in par letali. A tudi vojaštvo ga zasleduje doslej brez uspeha, ker natančno pozna ozemlje in se izmuzne vsakemu poizkusu, da bi ga obkolili. V teku zadnjih mesecev je Lampeao napadel in oplenil celo vrsto manjših braziljanskih mest. Boje se ga pa najbolj ženske, ker je Lampeao neizprosen sovražnik kratkih kril in las. Zadnjič je dal v neki vasi zgrabiti štiri dekleta in na živih zažgati ostrižene lase in kratka krila. Dve izmed nesrečnic sta v strašnih mukah umrli, dve so, dasi hudo ožgani, rešili. Javnost je skrajno razburjena in listi pozivajo vlado, naj slednjič napravi konec zverini v človeški podobi.

Najmanjši čoln z vijakom in njegov iznajditelj. Ladjica je 1 m dolga in približno 10 funtov težka. Morskih volkov bi se v njej seveda ne ubranil.

Stanovanjska kriza v Ljeningradu

Po uradnih sovjetskih objavah je v Ljeningradu vedno večja stiska za stanovanja. Leta 1927. je odpadlo na posameznega prebivalca poprečno po 7 kvadratnih metrov prostora, sedaj pa znaša poprečna mera samo še 5 in pol m² na osebo. V teku 1930. l. se je priselilo v Ljeningrad 316.000 oseb, zgradba novih hiš je pa prispevala samo po 1 m² prostora na osebo. Stare stavbe se zaradi slabega stanja in podiranja vedno bolj opuščajo.

»Gospa Ježica pravi, da je stara še-le 25 let! Ali verjamete to?« — »Bo že res! Saj pripoveduje to že vsa leta, odkar jo poznam.«

*

»Moj mož je čisto drugačnega značaja nego sem jaz. Jaz pojem, on pa godrnja in kolne.«

»Veš kaj, nehaj peti, potem bo najbrže tudi on nehal kleti.«

*

V žganjarni. »Ti, zakaj pa svojo staro vedno pretepaš?«

»Zato, ker zmerom pravi, da je nesrečno poročena.«

*

»E, e, gospa Mila, kar sami? Zakaj pa niste privedli s seboj svojega moža?«

»Ah, kaj bi z njim, ko se pa v dolgočasni družbi ne zna premagati in neprestano zdeha.«

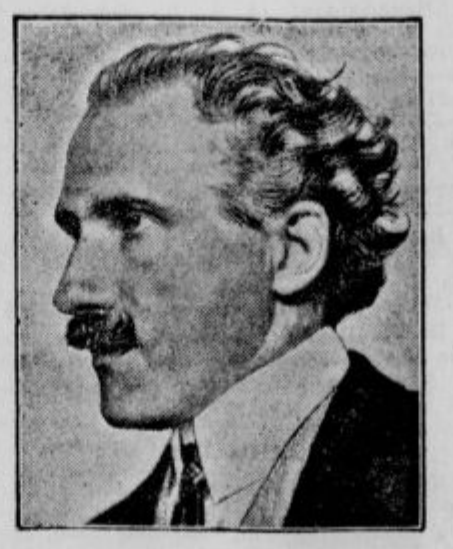

Slavnostne igre v Bayreuthu so se pričele 21. t. m. Od leve na desno: generalni glasbeni ravnatelj Viljem Furtwängler, gledališče in Arturo Toscanini, umetnostni vodja Wagnerjevih slavnostnih iger.

Plavajte!

Nogometno tekmovanje po načinu lig, ki je nedeljo za nedeljo privabljalo na naša nogometna igrišča tisoče gledalcev, se bliža koncu. Samo še ena tekma prihodnji mesec z izvenljubljanskim klubom, pa bo konec. Toda tisoči gledalcev, ki so hodili k nogometnim tekmam, ne smejo ostati izgubljeni za sport. Nogomet je navdušil za sport, sedaj poleti imajo pa vsi ti tisoči priliko postati tudi sami aktivni sportniki. Preseliti se morajo samo s prašnih nogometnih igrišč v kopališča. Tamkaj lahko goje najlepšo sportno panogo, plavanje. Plavanje pa ni samo najlepša sportna panoga, temveč za naše telo tudi najbolj zdrava.

Šele v zadnjih letih so pričeli tudi zdravniki forsirati plavanje kot zdravju zelo koristno. Plavanje je še posebno koristno za mladino. Ne da se utajiti dejstvo, da šolska klop škoduje mlademu doraščajočemu telesu. Škodo, ki nastane, so dosedaj najraje zdravili na poseben telovaden način, tako zvani kapschov plazilni sistem. Na ta način so hrbtenico krivili in dosegli, da so se napake, ki nastanejo na hrbtenici radi napačnega držanja telesa pri sedenju ali pisanju, popravile. V Nemčiji so pa danes ta način močno opustili. Pri plazenju po tleh otrok zavžije velike množine prahu. Posegli so po boljšem sredstvu. Namesto običajne telovadne ure so vpeljali plavanje. Zdravniško je dognano, da je plavanje veliko bolj koristno kot pa vsa tista ortopedična telovadba. Škodo šolskih klopi zdravijo sedaj samo še s plavanjem.

Primerjajmo še kopališče z drugimi sportnimi igrišči. Na raznih sportnih igriščih so zaprašene in prepotene postave atletov neizogibne. Nobeno igrišče ni tako idealno, da ne bi bilo prahu. Samo v kopališčih ni prahu. Tamkaj vladajo solnce, voda in zrak, trije elementi, ki so najvažnejši za naše zdravje. Vedno veseli so samo plavači, kajti njim je trening prava zabava in ne trud. Odvišna energija telesa, katero si vsakdo skuša na drug način sprostiti, pride telesu v korist najbolj pri plavanju.

Še par dni nas loči od velikega dogodka v plavalnem sportu. V soboto in nedeljo se vrše v kopališču Ilirije plavalne tekme za prvenstvo Slovenije. Ne bo to običajno tekmovanje kakor zadnja leta, ko sta pomerila svoje moči samo Ilirija in Primorje. Bo to pravi praznik plavalnega sporta. Obenem pa najlepše zadoščenje propagatorjem plavalnega sporta in onim, ki so zgradili prvo vzorno kopališče, ki je postalo v tako kratkem času matica slovenskega plavalnega sporta. Nihče ni pred tremi leti računal z nami kot plavalci. Danes pa lahko beremo, kako se sprašujejo dosedanji prvaki: Ali bo res šlo prvenstvo v plavanju v planine? Vse to je posledica vzornega kopališča, ki je povzročilo, da smo dobili v Sloveniji še par takih kopališč, ki so postala torišča plavalnega sporta. Iz teh kopališč bodo prvikrat pohiteli v Ljubljano, kjer je matica plavalnega sporta, tudi tekmovalci. Prišli bodo iz Maribora, Kamnika, Novega mesta. Čakamo pa še na tekmovalce iz Celja, Bleda itd. Ideja, ki so jo postavili zgraditelji kopališča Ilirije, bo triumfirala, ko se bodo zbrali v Ljubljani tekmovalci iz vse Slovenije. Ni več daleč ta čas!

Gospodarska kriza in MUD

Vsakemu svojo nalogo

S tem smo po vrsti pojasnili okoliščine, ki so bile od upravnega odbora mednarodnega urada dela označene kot vzrok brezposelnosti. Na podlagi preiskav, ki smo jih že izvršili, in na podlagi gotovih značilnih dejstev, smo hoteli ugotoviti zgolj bistvo teh okolščin. Naše bodoče delovanje bomo pa usmerili v to, da presodimo sorazmeren pomen vsake teh okolščin, kakor tudi delovanje vsake posamezne v zamotanem skladu sedanje krize.

Pri teh razmotrivanjih se nam vsiljujejo razna vprašanja. Koliko brezposelnih žrtev je zahtevala ta ali ona navedenih okolščin, kolikim bi mogli preskrbeti delo, ako bi odstranili posamezen vzrok? V kolikem času bi vodil do uspeha poedini ukrep, katerega moremo uporabiti nasproti različnim virom brezposelnosti? Ali bo nastopil ta uspeh že v bližnji bodočnosti ali šele pozneje?

Mogoče ne bomo mogli dati odgovora na ta točna vprašanja. Bomo pač komaj do tega prišli, da razdelimo brezposelne na podlagi vzrokov njihove pridobitne nemožnosti.

Ta dva miselna sporeda bosta odločila, v katerem vrstnem redu moramo uporabiti razne ukrepe, vsaj kolikor gre za delovne sile.

Menimo pa, da so za že prej omenjena raziskavanja o pomenu preskrbe kapitala in drugih gospodarskih pogojev kot vzrokov brezposelnosti bolj poklicana in da razpolagajo z večjimi sredstvi druge ustanove, zlasti pa gospodarska organizacija Zveze narodov, kakor pa organizacija mednarodnega urada dela. Zveza narodov ima pa s svojimi raznimi organizacijami ali pa morda tudi banka za mednarodna plačila večjo dolžnost, kakor mednarodni urad dela, da vzame celo zadevo v roke, zlasti takrat, če naj bi ne imele take raziskave le akademične vrednosti, ampak če naj bi vodile do dejanj. S posredovanjem Zveze narodov običavajo države — iste, ki so tudi članice organizacije mednarodnega urada dela —, da pripravijo in napravijo v mednarodnem območju gospodarske, finančne in politične dogovore. Zadnje zasedanje Zveze narodov je dalo gospodarski organizaciji nalog, da preišče smotreno sedanjo gospodarsko krizo, četudi je popustila, da sodeluje pri tem mednarodni urad dela.

Potrebno pa je, da ne napravimo pri tej delitvi dela istih napak, kakor leta 1922. Ne smemo še enkrat ločiti gospodarske raziskave od socialne raziskave. Nalog gospodarske organizacije Zveze narodov in nalog organizacije mednarodnega urada dela ne moremo in ne smemo postaviti na dve popolnoma ločeni polji.

Poudarimo še enkrat. Pri sedanjem ustroju mednarodnih ustanov ne more mednarodni urad dela zahtevati, da se naj poiščejo in uporabljajo neposredni pomožni ukrepi za gospodarske, finančne in politične vzroke brezposelnosti v tem obsegu, kakor so bili morda razjašnjeni. Toda če bi pa hoteli te vzroke poiskati in uporabiti brez sodelovanja mednarodnega urada dela, bi pomenilo izpostavljati se nevarnosti, da zaidejo v zmote, ki bi ne bile brez zlih posledic. Menimo, da smo v vseh dosedanjih izvajanjih dokazali, da niso mogli na nobenem polju, bodisi na gospodarskem ali pa na finančnem pogrešati sodelovanja mednarodnega urada dela in sicer radi skupnega dela urada s poklicnimi organizacijami, radi nravnega, socialnega in humanitarnega pomena raznih vprašanj. To sodelovanje je bilo vedno zanesljivo in točno. Kajti vse povsod — v vprašanju poljedelske krize, problema zlata, racionalizacije je tudi sam raziskoval in deloval.

Še več. Prepričani smo, da pripada organizaciji mednarodnega dela prav posebna vloga v težnjah držav za političnim, znanstvenim in finančnim redom. Sicer morejo potrebe različnih gospodarskih panog in narodnih zajednic po redu, po urejenosti, po primerni zgradbi produkcije že same ob sebi izpodbujati k reformam. V večini slučajev pa zahtevajo reformo tudi gospodarskega značaja drugi faktorji: Skrb zaradi nezadovoljstva, ki ogrožuje svetovni mir in svetovno slogo. Skrb množic, ki so prizadete po brezposelnosti. Splošno socialno vznemirjenje. Tako so se sestale države leta 1921 in 1926 na pobudo delavskih zastopnikov, odnosno na enodušen poziv konference mednarodnega dela v Genovi in Ženevi, da bi poiskali pota in sredstva za boljši red v gospodarstvu. Poudarimo pa, da bi imele finančne in gospodarske novotarije, ki bi zanemarjale važnost širokih ljudskih mas, zelo negotov obstoj.

Mednarodni organizaciji dela pripada torej v znanstvenem pogledu, še bolj pa iz moralnih in političnih razlogov važna vloga pri dognanju vzrokov brezposelnosti in pri ukrepih odpomoči.

FOTOAMATERJI! Vse fotopotrebščine dobite **v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani**
Zahtevajte cenik!

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 23. julija: 12.15 Plošče. (Pevske točke: Tauber, Völker, šlagerji) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Gdč. Carmen Antič, poje narodne in domorodne pesmi, nato plošče — 19.30 Dr. Ulaga: Gimnastična ura — 20.00 Vremenska napoved — 20.05 Dr. Campa: Časniki in časnikarstvo — 20.30 Kompozicijski večer prof. J. Breznika — 21.15 Šlagerje poje Mirko Premelč, pri klavirju Stane Fin — 22.00 Prenos plesne glasbe iz Park hotela Kazino na Bledu.

Petek, 24. julija: 12.15 Plošče. (Odlomki iz oper, simfonije.) — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Gdč. Cilka Krekova: Gospodinjska ura. — 20.00 G. Anta Kovačič: »Wilde«, pravljice za odrasle. — 20.30 Prenos iz Belgrada. — 22.00 Časovna napoved, dnevne vesti, šport.

Drugi programi:

Petek, 24. julija.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 19.00 Narodne na harmoniko. 19.30 Vokalni koncert. 22.00 Radio orkester. — **Zagreb:** 20.30 Belgrad. 22.40 Lahka večerna glasba. — **Budapest:** 12.05 Ciganski orkester. 17.35 Orkestralni koncert. 19.10 Koncert, nato ciganski orkester. — **Dunaj:** 19.35 Kopališča na starem Dunaju. 20.15 Jazz glasba. 21.20 Klavirski koncert. 22.10 Večerni koncert. — **Milan:** 19.10 Pestra glasba. 19.45 Plošče. 21.00 Pester koncert. — **Oslo:** 20.00 Orkestralni koncert. 22.05 Lahka glasba. — **Praga:** 21.00 Koncert češke Filharmonije. — **Langenberg:** 21.00 Igra s petjem in glasbo. 23.00 Plesna glasba. — **Rim:** 20.10 Plošče. 21.00 »Bakhus v Toskani«, opereta. — **Berlin:** 19.40 Pevski zbori. 20.30 Kabaret. 22.10 Večerna glasba. — **Katovice:** 20.15 Koncert. 22.30 Plesna in lahka glasba. — **Toulouse:** 12.45 Simfonični koncert. 13.00 Melodije. 19.54 Španske pesmi. 21.00 Orkestralni koncert. 23.30 Operetna glasba. — **Stuttgart:** 19.40 Plesna glasba. 20.30 »Tyll Eulenspiegel«, R. igra. 21.45 Pravljica s petjem in glasbo. 23.05 Plesna glasba.

Naše dijaštvo

Akademiki in bogoslovci, ki se nameravajo udeležiti **cirilmetodijskega zborovanja v Celju,** naj se javijo najkasneje **do 26. t. m.** (nedelja) na naslov: E. Bojc, Akademski dom, Miklošičeva c. 5, Ljubljana, radi četrtinske vožnje. Odhod v Celje z vlakom ob 5.20 zjutraj skupno pod vodstvom univ. prof. Fr. Grivca.

✝

V brezmejni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je iskreno ljubljeni soprog in očka, gospod

dr. Stanko Novak

sekretar banske uprave in rezervni pešadijski kapetan I. kl.

danes po kratki mučni bolezni umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil iz mrtvašnice splošne bolnišnice v četrtek 23. t. m. ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. julija 1931.

Žalujoča soproga Minka Novakova roj. Čopova in sinko Saša.

Zahvala

Potrti po težkem, zadnjem udarcu izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste nas tolažili in z nami sočustvovali, tako ob dolgi, mučni, neozdravljivi bolezni, kakor ob tako zgodnji smrti našega miljenčka

Zdenka

Zaman so se trudili gg. zdravniki — od hišnega zdravnika dr. Porekarja do g. prof. Eiselsberga — da bi mu pomagali na njegovi trnjevi poti brezupnega zdravljenja; njim vsem prisrčna hvala! Zahvaljujemo Vas vse, ki ste mu lajšali njegovo bedno življenje v bolezni, predvsem njegovi zvesti, izmučeni strežnici Veroniki, njegovi dobri tetki Gobčevi, plemeniti rodbini Seršenovi, njegovemu katehetu č. g. Peitlerju in učitelju g. Miklu. Iskrena hvala preč. g. mons. Lovrecu, rodbinama g. dr. Trstenjaka in Bankarta za tolažila in pomoč ob njegovi zadnji uri.

Dragi Ljutomerčani! Priredili ste Zdenku veličasten pogreb. Hvala Vam in vsem, ki ste mu poklonili toliko krasnih vencev in šopkov na grob, ga spremili na njegovi zadnji poti; srčna hvala predragim sorodnikom, preč. duhovščini, sokolski in drugi šolski deci, mestni godbi in mladinskemu zboru Glasbenega društva z dirigentom g. Zaherlom za genljivo petje ihteče mladine; nepozabne nam ostanejo tako iz srca prihajajoče in globoko v srce segajoče besede nagrobnih govorov g. šol. upr. Mikla, učenca Šumaka in sok. staroste g. dr. Stajnka. Iskrena hvala ge. Katiki Rajhovi, ki je gostoljubno sprejela Zdenka v svojo rodbinsko grobnico. Hvala tudi neznanemu pesniku za ganljive kitice, skrivaj položene na grob.

Hvala vsem! Za Vaše solze ob slovesu Vam bo sedaj presrečni Zdenko izprosil milosti pri Vsemogočnem.

ŽALUJOČA RODBINA NOTARJA DR. STOJANA.

MotvozGrosuplje

domači slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

»Ljudska knjižnica«: iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 25. zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din, vez 42 Din — 30. zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez 40 Din — 31. zvezek Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World). Roman (s slikami) 24 Din, vez 32 Din — 32. zvezek: Reimmichl: ZAGORSKI ZVONOVI, — Slavič: NA SINAJ 30 Din, vez 42 Din — 33. zvezek: Bridges: NA POMOČ, 30 Din, vez 42 Din — 35. zvezek: Brackel: CIRKUSKI OTROK 28 Din, vez 40 Din

Otfrid v. Hanstein: 96

Strahotno potovanje na luno

»Saj res. Na vsak način je moral biti zraven tudi vodik. Najbrž je bil oboje v pradavnih časih izbruhnil ognjenik, pa sta radi mraza oba plina takoj zmrznila v kristale in sta bila zato v zmrzli grudi združena.

Moral je torej v kabini biti vodik, ta se je pomešal s kisikom, ki je puhtel iz bombe in tako je nastal pokalni plin. Le odkod bi bila prišla iskra, ki ga je užgala?«

»All Right je oprasnil vžigalico.«

Egonu je bilo zopet dobro. »V kabini ni veliko škode, velika sreča, da so bila vrata odprta in so se šipe zlahka vdale. Kabina je še vedno dobro zaprta in cela, sicer ne bi držala toplote. Eksplozija ni bila posebno huda in se je izdivjala skozi vrata in okno. Berilijev plašč pa se je znova sijajno izkazal, da je neverjetno čvrst in odporen.«

Pregledali so kabino. Poškodbe so bile malenkostne.

»Zdaj bomo jedli, potem pa nataknili čelade ter si še zunaj vso raketo ogledali, morda odkrijemo kako poškodbo.«

Korus je odpiral konservno puščico, zraven pa govoril: »Vodik smo torej našli, ne?«

»In bomo zato lahko odpotovali?«

Doktor pa je zmajal z glavo. »Tega snega ne bomo mogli uporabljati. Zdi se, da je preveč pomešan z ogljikovo kislino. Saj ga ne moremo spremenjati v plin, ne da bi bili kar naprej v nevarnosti, da nas ogljikova kislina zaduši. V toliko imate prav, da se vodik na mesecu nahaja, zato ga bomo gotovo tudi v bližji okolici dobili. Vendar pa moramo še iskati.«

Korusu in Helmstätterju je jed dobro teknila, Američan pa je buljil nekam predse in čisto mehanično nosil grižljaje v usta.

Nemški časnikar se zasmeje. »All Right, kaj pa delate? Saj jeste s prsti namesto z vilicami!«

Američan ga zmešano pogleda, se zbega, Egon pa pogovor zasuče drugam.

Nato so si nasadili čelade in šli ven.

All Right je bil videti zopet pri zdravi pameti, vendar pa je doktor Korusa opozoril.

»Ne vem, kaj mu je, zdi pa se mi, da je z živci pri kraju. Če kaj opazite, se ne zmenite, ampak obrnite pozornost drugam.«

Kajpada je moral tudi te besede napisati na tablico. Preiskali so raketo, toda nobene poškodbe niso odkrili, samo umetna koža na oknu je bila razpraskala, vendar pa še uporabna.

Medtem se je zvečerilo, to se pravi, bilo je kot prej, a navajeni so bili pač po zemeljsko, da so rekali: večer je, ako so dvanajst ur bdeli, in kadar je po zemeljskem času bilo dva in dvajset, tedaj so rekali: noč je in so se vlegli spat. V resnici pa je zdaj zavladala štirinajst dni dolga mesečna noč.

V kabini je bilo kajpada popolnoma temno, ko so se potniki kakor vselej zleknili na tla in ugasnili električno žarnico. Veliko okno je namreč bilo samo na eni strani, pa je zdaj bilo zdrobljeno, na drugi strani se je nahajala samo lina, skozi njo pa je komaj šibko svetlikala medla zemeljska luč.

Američan je molčal kot zmerom, zdelo pa se je, da je docela zdrav.

»Kako je kaj, mister All Right?«

»Hvala, samo truden sem in bi rad spal.«

Čez nekaj ur prebudi Egona nekak šum. Videl je vkljub gosti temi, kako Američan vstane, si natakne kisikovo čelado in se čisto narahlo po prstih splazi iz kabine.

Zbudi Korusa.

»Kaj pa je?«

»Na All Righta moramo paziti. Šel je ven.«

Mladi Nemec je še napol dremal. »Pustiva ga, saj sva dosti dva.«

»Bojim se, da se mu je zmešalo.«

Korus se je zdramil. Ker so se že zdavnaj navadili, da umetne kože sploh niso slačili, jima je bilo treba zdaj samo še čelade natakniti in obuti težke škornje, ki so jih pa samo zato nosili, da so varovali umetno kožo in vzdrževali ravnovesje.

»Tiho!«

»Kaj pa je?«

»Vrača se.«

All Right je zopet stopil v kabino; v rokah je nosil veliko grudo, položil jo je na električno grelno ploščo, staknil tok ter se hotel zopet zlekniti po tleh. Oči njegovih tovarišev so se že privadile temi in sta vse videla.

Tedaj plane Egon pokonci, prižge luč, zgrabi grudo, skoči k vratom in jo vrže ven.

»All Right, kaj pa vendar počenjate? Saj to je nesrečna ogljikova kislina!«

Američan zarenči: »Vi pa se seveda morate zbuditi!«

Za nedeljo in za delo.

Obuvajte se tako, kakor najbolj pristoja potrebam časa in Vašega poklica. Dobro obuti človek naredi več in z manjšim trudom od slabo obutega človeka. — Za delo na polju obuvajte škornje ali baganče z gumijastim podplatom. — Ob deževnem vremenu nosite gumijasto obutev. Niso premočljivi in noge v njih so vedno suhe. — Kadar kupujete obutev posvetujte se z našimi prodajalci, ki Vam bodo najbolje povedali, katere vrste obutev izberite. — Posetite nas in prepričajte se v naši dobri in ceneni obutvi.

39.-

Vrsta 4232-37

Platneni čevlji iz močnega sivega platna, ki se prilegajo nogi, se lahko čistijo in so trpežni. Praktična obutev za dom, vrt in za delo na polju. Deški Din 39·—, ženski 49·—, moški 49·—.

39.-

Vrsta 2941-00

Otroške sandale iz mehkega usnja s trpežnim gumijastim podplatom in peto. Vašim ljubljenčkom brezpogojno potrebni. Deški Din 39·—, ženski 49·—, moški 69.—.

199.-

Vrsta 2645-28

Jako udobni čeveljčki za sprehod s polvisoko peto Imamo jih iz laka in iz platna s kombinacijo rjave barve.

199.-

Vrsta 9775-89

Eleganten in okusno okrašen lakasti čevelj z visoko peto. Ti čevlji so posebno priljubljeni pri deklicah in se nosijo za nedeljo in za praznik. Imamo jih tudi iz platna.

KREMA: bela, rjava, drap
v lončkih . . . . Din 6·—
v tubah . . . . „ 4·—
KAMEN za čiščenje
v vseh barvah . . Din 3·—

Rata

DAMSKE NOGAVICE:
Izv. Bemberg . . Din 49·—
Svilnate . . . . „ 35·—
Ia flor . . . . „ 29·—
Flor . . . . . „ 15·—

69.-

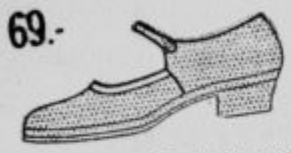

Vrsta 2145-09

Ženski platneni čevlji sive barve z gumijastim podplatom in nizko peto. Pripravili smo Vam jih za vsakdanjo uporabo, ker so zelo praktični, a obenem trpežni.

69.-

Vrsta 3335-24

Udoben ženski platnen polčevelj z gumijastim podplatom in nizko peto. Nosijo se ves dan, za sprehode in za delo.

169.-

Vrsta 2945-11

Te smo pripravili za gospodinje. Praktični, udobni, trpežni čevlji iz črnega boksa. Enake imamo tudi iz laka za nedeljo in praznik.

169.-

Vrsta 3635-18

Črni čevlji iz boksa. Široka oblika in nizka usnjena peta z gumijem daje tem čevljem posebno udobnost. Nosijo se za vsak dan in za praznik.

199.-

Vrsta 2645-82

Udoben in eleganten čeveljček za nedeljo. Noja v njih je zelo lahka. Brezpogojno potrebni vsaki ženi.

99.-

Vrsta 3337-12

Platneni polčevlji za gospodo, sive barve. Izvrstna, praktična in trpežna obutev za preko celega dneva in za delo.

169.-

Vrsta 9897-70

Visoki gumijasti škornji, zelo praktični in trpežni. — Veliko Vam bodo koristili pri delu na polju in v vodi.

169.-

Vrsta 1937-22

Elegantni polčevlji za gospodo. Črni ali rjavi z gumijastim podplatom. - So jako praktični za vsako priliko.

249.-

Vrsta 7637-21

Zelo eleganten čevelj za vsakega odličnega gospoda. Imamo jih v črni in v rjavi barvi z usnjenim podplatom.

169.-

Vrsta 0167-00

Baganče za delo iz močnega mastnega usnja z gumijastim podplatom in peto. So zelo trpežni. — Mažejo se z našo mastjo, ki stane Din 6·—

249.-

Vrsta 3967-22

Udoben čevelj iz črnega boksa. Oni z gumijastim podplatom so za dež in blato, a oni z usnjenim podplatom služijo za nedeljo in praznik.

249.-

Vrsta 9677-21

Čevlji iz črnega telečjega boksa z močnim podplatom. Polkoničasta oblika je za nošnjo zelo ugodna in elegantna. Izdeljujemo jih v raznih širinah.

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica 1·50 Din** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši oglas . . **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobe

Skladiščnik-ekspedient
zmožen šofiranja, se takoj sprejme proti vložitvi kavcije ali garancije. Ponudbe pod »Autopromet« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Trgovskega vajenca
s predpisano šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme specerijska trgovina v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8267.

Hlapca
zanesljivega, za živino — sprejme v trajno službo Halbärth, Maribor, Trubarjeva (Kalvarska 2).

Vajenca
krepkega, poštenih staršev, sprejmem z vso oskrbo — in pomočnika za pohištvo. Avgust Černe, Zg. Šiška 122.

Sobarico
pridno, pošteno, neoporečne preteklosti, staro 30—45 let, ki govori hrvatsko in nemško, sprejmem. Nastop takoj. Plača dobra. Hotel Balkan — Knin.

Dekle
ki zna dobro kuhati in druga hišna dela izvrševati, se sprejme k dvema osebama v Zagreb. Vprašati v hotelu »Union«, soba 12, ob 8 zjutraj ali med 1. in 3. uro popoldne.

Vajenko
za trgovino s čipkami sprejme Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, Kongresni trg 2. Oglasiti se od 16 do 18.

Tapetniški
in sedlarski poslovodja se sprejme. Ponudbe z zahtevo plače na upravo »Slovenca« pod »Obrt« št. 8266.

Služkinja
vajena kuhinjskih del in ima veselje do gostilne, dobi takoj službo. Biti mora poštena, ne stara čez dvajset let, prikupljive zunanjosti, najrajši z dežele, poštenih kmetskih staršev. Naslov pove oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 8272.

Službeiščejo

Urarski vajenec
ki se je učil že tri leta, išče mesta, da bi se izučil. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8258.

Stanovanja

Delavniški prostori
150 m², svetli, suhi, z električno razsvetljavo — se pod ugodnimi pogoji oddajo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8196.

Lokal
primeren za vinarno in delikateso, iščem. Posredovanje honorirano. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra točka« št. 8268.

Stanovanje
dve sobi, kuhinja, oddam s 1. avg. Rožna dolina — cesta 9 št. 2 — za 400 Din.

Prodamo

Avto
znamke Fiat 520, malo rabljen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Posestva

Dve parceli
po 700 m² prodam po ugodni ceni. Vrt popolnoma urejen. Izve se Černetova ulica 32, I. nadstr., Ljubljana 7.

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana. Mestni trg 25/I

Gostilno in mesarijo
dobro idočo, v okolici Maribora, s 7 orali posestva, prodam. Vprašati v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Lepo posestvo
obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, hlevov, nad pol grunta gozdov, v bližini Novega mesta, naprodaj pod zelo ugodnimi pogoji. Poizvedbe v upravi Slovenčeve podružnice Novo mesto.

Gostilna
dobro idoča, trgovina in trafika, 20 minut izven Maribora, 10 oralov zemlje, travniki, gozd, vse v najboljšem stanju, z električno razsvetljavo in vodovodom, skupaj prodam za 550.000 Din. — Jernej Očka, Tezno pri Mariboru št. 10.

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir Ljubljana
Wolfova ulica št 3

Srečke, delnice, obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6 II. nadstr.

Kupim več vagonov
jelovih in smrekovih hlodov, 3 + 6 m dolgih, na tankem koncu od 25 cm debelih — dostavljeno Ico žaga. Franc Martinc — Škofljica.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastonj. Pišite ponj!

Razno

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdk
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrgovina z žitom.
Resljeva cesta 24.

Zastopnike
za prodajo na obroke bosanskih in perzijskih preprog, angleškega sukna, češkega platna etc., iščemo. Reflektiramo samo na reprezentativne in agilne moči. — Bradford, Šelenburgova ulica 7/I.

Kopalne čevlje
od 20 Din naprej, dobite pri »Luna«, Maribor — Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Kovčki
za potovanje, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike, sportne pasove itd. nudi v največji izbiri, najnižji ceni, **Ivan Kravos, Maribor,** Aleksandrova 13.

Posteljne mreže
izdeluje najceneje samo Alojz Andlovic, Komenskega ulica 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se vsa popravila. Takojšna postrežba.

Samo kdor v miru izbira — dobro kupi!

Ako morate iz trgovine trgovino, da si oglednete blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje kesali;

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate čas, da pregledate in precenite vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo prigovarjal za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu. ZAHTEVAJTE NAŠO KOLEKCIJO

SIFONA IN DRUGEGA BLAGA ZA ŽENSKO PERILO

in dobili jo boste v par dneh, seveda brezplačno in brezobvezno.

Potem sedite in izberite ono kar najbolj odgovarja Vašemu okusu.

Ker nabavljamo blago direktno iz tovarne in ga prodajamo naravnost Vam odpade vse razne provizije; Vi kupite torej boljše blago za manj denarja.

Že pol stoletja strežemo zadovoljnim odjemalcem.

Največja trg. in odpremna tvrdka

Kastner & Öhler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

FOTOAPARATE svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon Rodenstock, Voigtländer, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi **Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.** — Zahtevajte cenik! —

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade, industrije, ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag — polaga

MATERIAL IRG. DR. Z O. Z.
LJUBLJANA
Dunajska cesta 36/II.
Telefon 27-16
Brzojavi: Material

Naznanilo

Vsem svojim cenjenim naročnikom vljudno naznanjam, da sem izstopil pri Milarni & Svečarni, d. d. v Ljubljani — Gazela milo, katera je prešla v last Schichtovega koncerna ter obratuje v Osjeku. Prevzel sem pa zastopstvo priznanega »Hubertus« mila Celjske Milarne, katera ni v kartelu ter je popolnoma domače slovensko podjetje.

Zahvaljujem se za dosedanjo naklonjenost in se priporočam za bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

VINKO BERNOT.

Potrti žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dragi soprog in oče, gospod

Josip Jaklič

dne 21. julija ob 6 popoldne v 86. letu starosti, previden s tolažili svete vere, umrl.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil na župno pokopališče pri Sv. Križu v petek, dne 24. julija ob 7 zjutraj.

Sv. Križ pri Litiji, dne 22. julija 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obvestila.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Dr. Aloizij Kuhar.